Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак!

Туркистон

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1996 йил 15 май. Чоршанба. № 30 (14328)

ЙЎЛЛАР ВА ДИЛЛАР ТУТАШГАН ЖОЙДА

Машҳад шаҳри, 13 май, Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги «Жаҳон» Ахборот агентлиги мухбири Насриддин Муҳаммадиев хабар қилади:

Кеча кечқурун Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Машҳад — Серахс — Тажан темир йўлининг тантанали очилиш маросимида иштирок этиш учун Эрон Ислом Республикасининг Машҳад шаҳрига келди.

Машҳад аэропортида Ўзбекистон раҳбарини Эрон Ислом Республикаси Президенти Али Акбар Ҳошимий Рафсанжоний кутиб олди. Олий мартабали меҳмон шарафига фахрий қоровул саф тортди. Икки мамлакат мадҳиялари янгради.

Шундан сўнг Ислом Каримов ўзи учун ажратилган қароргоҳга — куни кеча ишга тушган замонавий «Хумо» меҳмонхонасига йўл олди. Ўзбекистон раҳбарининг сафарига Республика Бош Вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Бош Вазир ўринбосари Р. Юнусов, Ташқи ишлар вазири А. Комилов, «Ўзбекистон темир йўллари» Давлат акционерлик компанияси раиси Н. Эрметов ва бошқа расмий кишилар ҳамроҳлик қилмоқдалар.

Энди икки оғиз Машҳад шаҳри ва ишга тушадиган янги йўл ҳақида. Машҳад Эроннинг энг йирик — Хуросон вилояти маркази. Бу қадимий шаҳар асрлар давомида Ўзбекистон ва Марказий Осиё билан узвий алоқада бўлган. Айниқса, Амир Темур Кўрагон, Шоҳруҳ Мирзо, Хусайин Бойқаро ҳукмронлик қилган йилларда бу шаҳар йирик маданий ва иқтисодий марказга айланган. Шаҳарда ўнлаб масжидлар, мадрасалар, хонақоҳлар барпо этилган. Бу ишларга буюк бобомиз Алишер Навоий ҳам катта ҳисса қўшган. Шаҳар кўчаларидан бири Амир Алишер Навоий номи билан аталаётганлиги қалбимизни ифтихор туйғуларига тўлдирди. Шоҳруҳ Мирзонинг рафиқаси, Улуғбекнинг онаси Гавҳаршодбегим қурдирган улуғвор мадраса ҳамон шаҳар кўркига кўрк қўшиб турибди. Мадраса ва унинг ёнида қад кўтарган Имом Ризо мақбараси ҳамиша зиёратчилар билан гавжум.

Шўролар иттифоқи даврида чегараларга «темир қулф» урилгач, бошқа ҳудудлар сингари Хуросон вилояти билан ҳам алоқалар узилиб қолган эди. Истиқлол шарофати туфайли, қадимий карвон йўллари қайта тикланмоқда. Туркманистон, қолаверса Марказий Осиё республикалари билан Эрон темир йўлларини туташтирадиган Машҳад — Серахс — Тажан йўлининг ишга туширилиши бунинг ёрқин мисолидир. 295 километрлик янги йўлнинг очилиши билан Марказий Осиё мамлакатлари Форс кўрфазига чиқадиган энг яқин йўлга эга бўладилар. Айни пайтда у Стамбул — Пекин трансосиё темир йўлининг таркибий қисми бўлиб қолади. Натижада Ғарбий ва Шарқий Осиё мамлакатлари ўртасидаги юк ташиш муддатлари бир ҳафтага қисқаради.

Айрим Осиё мамлакатларида Ғарбий ва Европага бориш йўли эса 10-15 минг километрга камаяди.

Шу сабабли бу воқеага Ғарбда ҳам, Шарқда ҳам қизиқиш катта. Йўлнинг очилиш тантаналарида Иқтисодий ҳамкорлик ташкилотига (ЭКО) аъзо бўлган Эрон, Покистон, Туркия, Озарбайжон, Афғонистон ва Марказий Осиё мамлакатлари раҳбарлари ҳамда ўнлаб давлатлардан таклиф этилган расмий ҳайъатлар иштирок этмоқда.

Кеча Ислом Каримов ўз қароргоҳида Грузия Республикаси Президенти Эдуард Шеварднадзе билан учрашди. Унда икки мамлакат ўртасидаги муносабатлар ҳамда имзоланиши мўлжалланаётган тўрт томонлама шартнома хусусида фикрлашиб олинди. Маълумки, Озарбайжон, Грузия, Туркманистон ва Ўзбекистон ўртасида имзоланадиган бу шартномада Қора денгиз портларига борадиган янги транспорт йўлини очиш юзасидан музокаралар олиб борилмоқда.

Бугун тантаналар Машҳад шаҳри, темир йўл вокзалидан бошланди. Бу ерда янги йўл шарафига бағишланган ёдгорлик тахтасининг очилиш маросими бўлди. Маросим якунида биринчи поезд янги изларда сафарга чиқарилди.

Шундан сўнг Ислом Каримов ва тантаналарда иштирок этаётган бошқа давлат бошлиқлари махсус самолётда Эроннинг Серахс шаҳрига жўнаб кетдилар.

ЎЗБЕКИСТОНГА ТАШРИФИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг таклифига биноан Латвия Республикаси Президенти Гунтис Улманис шу йил 22-24 май кунлари расмий ташриф билан Ўзбекистон Республикасида бўлади.

Диққат, танлов

«ГУЛЛАЁТГАН ДИЁР»

Ҳадемай, мамлакатимиз мустақиллигининг беш йиллигини нишонлаймиз. Ўтган бу қисқа муддатда Ўзбекистоннинг ижтимоий, сиёсий ва иқтисодий ҳаётида оламшумул ўзгаришлар содир бўлди. Республикада ёнилғи-энергетика, ғалла мустақиллигини қўлга киритиш бўйича кўп ишлар қилинмоқда. Кўкдумалоқ, Мингбулоқ нефть конлари, Қоровулбозор, Муборакдаги ёнилғини қайта ишлайдиган ва автосаноат корхоналарида янги қувватлар барпо этилаётир. Қишлоқда тадбиркорлик, фермерлик ҳаракати кенг қулоч ёймоқда. Қисқаси, Ўзбекистон истиқлолини мустаҳкамлаш йўлидаги барча ишларда оловқалбли йигит ва қизларимиз жонбозлик, ғайрат ҳамда шижоат кўрсатишяпти. Уларнинг меҳнати, ҳаёти ва интилишлари ҳар қанча таърифу тавсифга арзийди. Шу боис «Туркистон» газетаси таҳририяти мустақиллигимизнинг беш йиллигига бағишлаб «Гуллаётган диёр» мавзуидаги энг яхши публицистик, илмий-оммабоп ва кичик ҳажмдаги бадиий асарлар учун танлов ўтказишга қарор қилди.

Танловнинг асосий шарти: тақдим этиладиган мақола, очерк, репортаж, фоторепортаж, суҳбат, ҳикоя, шеър ва достонларда мамлакатимизнинг гуллаб-яшнаши учун ёшларимиз амалга ошираётган бунёдкорлик ишлари тараннум этилиши лозим ва бу асарлар шу азиз юртни Ватан деб билган ҳар бир кишини муқаддас диёр ҳимояси ҳамда буюк келажаги йўлида мард ва фидойи бўлишга чорласин.

Танловда барча ёшдаги адиблар, олимлар, журналистлар, қўйингчи, турли касб соҳиблари қатнашишлари мумкин.

Танловга тақдим этилаётган асарлар икки оралиқда 8 бетдан ошмаслигини эслатиб ўтамиз. «Туркистон» танловига юборилган энг сара асарлар газета саҳифаларида эълон қилинади.

«Гуллаётган диёр» танловига «Туркистон» газетасида 1996 йилнинг май ойидан шу йилнинг 28 августигача эълон қилинган асарлар қўйилади.

Ғолибларга қуйидаги мукофотлар тақдим этилади:

Биринчи мукофот — битта, 15000 сўм

Иккинчи мукофот — иккита, ҳар бири 5000 сўмдан

Учинчи мукофот — учта, ҳар бири 3000 сўмдан.

Рағбатлантирувчи мукофот — тўртта — ҳар бири 1500 сўмдан.

ЭСЛАТМА: Тақдим этган материалларингиз ҳошиясига «Гуллаётган диёр» танловига, деб ёзиб қўйишни унутманг.

БИЗНИНГ МАНЗИЛ: Тошкент шаҳар — 83, Матбуотчилар кўчаси — 32. «Туркистон» газетаси таҳририяти. «Гуллаётган диёр» танловига.

ҚАДИМИЙ КАРВОН ЙЎЛЛАРИДА

АШГАБАТ. 14 май, «Жаҳон» Ахборот агентлиги мухбири Насриддин Мухаммадиев хабар қилади.

Асрлар давомида Шарқ мамлакатлари бир-бири билан узвий алоқада бўлган. Улар ўртасида тўхтовсиз қатнаб турган карвонлар озиқ-овқат, кийим-кечак, дори-дармонлар билан бирга маданият ва маърифат ҳам тарқатганлар. Зеро бу карвонлар билан бирга илғор ғоялар, фан ютуқлари, нодир китоблар бир мамлакатдан иккинчи мамлакатга ўтиб турган. Марказий Осиё мамлакатлари истиқлолга эришиб тараққиётнинг бозор иқтисоди шаклини танлагач, қадимий карвон йўлларини тиклаш эҳтиёжи туғилди. Мамлакатимиз бу ғоянинг ташаббускорларидан бўлди.

Кеча Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Машҳад — Серахс — Тажан темир йўлининг очилиши тантаналарида қатнашаётган давлатлар раҳбарлари билан бирга Эрон Ислом Республикасининг Машҳад шаҳридан Туркманистон билан чегарадош Серахс шаҳрига келишди. Бу ерда янги халқаро аэропортнинг ишга туширилиши муносабати билан ёдгорлик тахтасининг очилиш маросими бўлди.

Маросимдан сўнг, Ислом Каримов ва бошқа давлат ҳамда ҳукуматлар раҳбарлари махсус автобусларда Серахснинг эркин иқтисодий ҳудудига йўл олдилар. Бу ерда Эрон Ислом Республикаси Президенти Ҳошимий Рафсанжоний, Туркманистон Республикаси Президенти С. Ниёзов, Туркия Республикаси Президенти С. Демирэл нутқ сўзлаб, янги йўлнинг очилиши Марказий Осиё ва кўпгина Шарқ давлатлари иқтисодий равнақида муҳим аҳамиятга эга бўлишини таъкидладилар. Эрон ва Туркманистон транспорт вазирлари янги йўлнинг ўзига хос жиҳатлари ҳақида гапириб ўтдилар. Икки мамлакат энергетика ва сув хўжалиги вазирлари чегарадаги Ҳарируд дарёсида қуриладиган янги тўғон хусусида ахборот беришди. Шундан сўнг меҳмонлар Серахс эркин иқтисодий ҳудуди ва савдо-саноат кўргазмасини томоша қилишди.

Давлат ва ҳукумат бошлиқлари қисқа дам олишдан сўнг махсус поездда чегарадаги кўприкка етиб келишди. Эрон ва Туркманистон Президентлари икки мамлакат темир йўллари уланганлигидан далолат берувчи тасмани қирққач, меҳмонлар тушган поезд кўприкдан ўтиб Туркманистоннинг Серахс шаҳрига жўнади. Шу тариқа темир йўл воситасида икки Серахс бир-бири билан узвий боғланди.

Шуни таъкидламоқ жоизки, Машҳад — Серахс — Тажан йўлининг Туркманистон ҳудудидан ўтувчи 132 километр масофадаги қурилиш ишларида ўзбекистонлик йўлсозлар ҳам фаол иштирок этишди.

Тантаналар Туркманистон заминида ҳам давом этди. Серахс шаҳри вокзалида янги йўлнинг очилшига бағишланган митинг бўлди. Унда Туркманистон Президенти йиғилганларни бу муҳим воқеа муносабати билан қутлади. Вокзал биносида ёдгорлик тахтаси очилди.

Яна бир эътиборга молик воқеа шу бўлдики, бу ерда Ўзбекистон, Туркманистон, Озарбайжон ва Грузия ўртасида темир йўл транспорти фаолиятини мувофиқлаштириш ҳақида шартнома ҳамда транзит юк ташишни тартибга солиш соҳасида ҳамкорлик бўйича битим имзоланди. Бу аҳдлашувлар Ўзбекистондан жўнатиладиган юкларни Туркманистон, Озарбайжон ва Грузия орқали Қора денгиз портларига етказишни осонлаштиради. Натижада хорижий мамлакатлар билан савдонинг яна бир йўли очилади.

Куннинг иккинчи ярмида Ислом Каримов Иқтисодий Ҳамкорлик Ташкилоти (ЭКО) га аъзо давлатлар раҳбарлари билан бирга Ашгабатга етиб келди. Бугун ЭКО доирасидаги учрашувлар бошланди. Маълумки, ўзаро ҳамкорликни кенгайтиришга хизмат қилаётган бу халқаро ташкилот 1977 йилда Покистон, Эрон ва Туркия томонидан таъсис этилган. Кейинги йилларда унга Афғонистон, Озарбайжон ва Марказий Осиё республикаларининг аъзо бўлганлиги бу ташкилот мавқеини янада оширди. Эндиликда ЭКО ана шу 10 давлат ўртасида иқтисодий алоқаларни кенгайтириш йўлида фаолият олиб боряпти.

Ўзбекистон ЭКО га 1992 йилнинг 6 февралида аъзо бўлган. Аъзо мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг учрашуви 4 марта ўтказилмоқда. Бу сафар ташкилот олдида турган долзарб вазифалар билан бирга унинг фаолиятини қайта қуриш муаммоси муҳокама қилинмоқда.

Бугун эрталаб ЭКО га аъзо бўлган давлатлар бошлиқлари Туркманистон Президенти саройида учрашиб, куриладиган масалалар юзасидан фикрлашиб олдилар. Сўнгра, Туркманистон Миллий боғида дўстлик ва ҳамкорлик рамзи сифатида дарахт кўчатлари ўтқазилди.

ЭКО га аъзо давлатлар раҳбарларининг тўртинчи учрашуви Ашгабат шаҳри жанубида қад кўтарган муҳташам меҳмонхоналар қаторидаги мажлислар залида очилди. Уни ташкилотнинг ҳозирги раиси Шамшод Аҳмад очди. Шундан сўнг, Туркманистон Президенти С. Ниёзов учрашув иштирокчиларини муборакбод этди. Анъанага кўра, барча аъзо давлатлар раҳбарларига қисқа нутқ учун бирин-кетин сўз берилди.

Мамлакатимиз раҳбарининг нутқи катта қизиқиш билан кутиб олинди. Ислом Каримов ўз нутқида ЭКО фаолиятини ижобий баҳолаш билан бирга, айрим давлатлар вакиллари ташкилот минбаридан сиёсий ваъзхонлик мақсадида фойдаланишга уринаётганини кескин қоралади. ЭКО сиёсий ташкилот эмас, у аъзо давлатларнинг иқтисодий равнақи, ўзаро ҳамкорлигини кенгайтиришга хизмат қилиши керак, деди Ўзбекистон Президенти ўз нутқи пировардида.

Танаффус пайтида Ислом Каримовни хорижий журналистлар саволга тутишди. ЭКО доирасидаги алоқалар, МДҲ ва ЭКО, Ўзбекистоннинг халқаро денгиз йўлларига чиқиши хусусида сўралган саволларга батафсил жавоб олишди.

Шунингдек, Ўзбекистон Президенти И. Каримов ўз қароргоҳида Покистон Президенти Фаруқ Аҳмад Легхарийни қабул қилди. Суҳбат давомида икки томонлама муносабатлар, ЭКО доирасида ҳамкорлик алоқалари, минтақалараро хавфсизлик масалалари хусусида гаплашиб олинди.

Қанотли хабарлар

МУҚИМИЙ ҚАДАМЖОЛАРИ БЎЙЛАБ

Фарғоналик бир гуруҳ олимлар, шоиру, ёзувчилар мумтоз шоир Муҳаммад Аминхўжа Муқимийнинг «Саёҳатнома» асари бўйича илмий-адабий сафарда бўлди. Сафар Қўқон шаҳридаги «Соҳибзода ҳазрат» мадрасасида жойлашган Муқимий уй-музейини зиёрат қилишдан бошланди. Экспедиция қатнашчилари Ўзбекистон, Бағдод, Риштон, Олтиариқ, Фарғона туманларидаги шоир қадами теккан қишлоқларда бўлиб, адабиёт мухлислари билан учрашувлар ўтказдилар.

ЙЎЛОВЧИЛАР УЧУН ҚУЛАЙЛИК

Фарғона водийси вилоятлари аҳолиси ва меҳмонлари учун яна бир қулайлик яратилди. «Шаҳрихон — Хонобод» поезди қатнай бошлади. Шаҳрихондан Асака станциясигача бўлган 15 километрли темирйўл ҳашар йўли билан қисқа вақт ичида қайта таъмирланди. Учта темирйўл бекати барпо этилди. Шаҳрихонда икки қаватли шохбекат қайта жиҳозланди.

ЁШ ТЕННИСЧИЛАР БЕЛЛАШУВИ

Фарғонада республикамиз мустақиллигининг беш йиллигига бағишлаб ўсмирлар ўртасида стол тенниси бўйича республика биринчилиги ўтказилди. Унда республикамиз вилоятларидан келган ўн уч терма жамоа куч синашди. Тўрт кун давом этган мусосасиз курашларда Фарғона болалар ва ўсмирлар спорт мактабининг ёш теннисчилари биринчи ўринни эгаллади.

ҒОЛИБЛАР АНИҚЛАНДИ

Жиззах вилояти Фориш туманидаги «Қизил қир» тепалигида буюк соҳибқирон юбилейига бағишланган республика «Халқ ўйинлари» олимпиадаси бўлиб ўтди. Унда барча вилоят вакиллари — икки юз нафардан ортиқ спортчи қатнашди. Улар «соққа», «қирқ тош», «отиб қочар» сингари унга яқин қадимий халқ ўйинлари бўйича беллашдилар. Бу қизиқарли ўйинда жиззахликлар мусобақа ғолиби бўлди.

* * *

Наврўзбулоқ трассасида эса буюк соҳибқирон Амир Темурнинг 660 йиллигига бағишланган мотокрос бўйича республика чемпионатининг тўртинчи — финал босқичи ўтказилди. Унда Навоий вилоятининг Зарафшон жамоаси биринчи ўринни қўлга киритди.

ЎзА мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида 1996 йил 14 майда бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган банклари иштирок этди.

Сотув ҳажми, 29,59 млн АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати 37,35 сўм даражасида қайд этилди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1996 йил 15 майдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:*

1 Австралия доллари	29,94
1 Австрия шиллинги	3,47
1 Англия фунт стерлинги	56,58
10 Бельгия франки	11,86
1 Голландия гульдени	21,81
10 Греция драхми	1,54
1 Дания кронаси	6,31
1 БАА дирхами	10,17
1 АҚШ доллари	37,35
1 Миср фунти	11,00
1 Ирландия фунти	58,27
1 Исландия кронаси	0,56
10 Испания песети	2,92
100 Италия лираси	2,40
1 Канада доллари	27,36
10 Хитой юани	0,45
1 Қувайт динори	124,50
100 Ливан фунти	2,37
1 Малайзия ринггити	14,98
1 Германия маркаси	24,37
1 Норвегия кронаси	5,68
1 Польша злотийси	14.04
10 Португалия эскудоси	2,37
1 Сингапур доллари	26,59
1000 Туркия лираси	0,49
1 Финляндия маркаси	7,87
1 Франция франки	7,21
1 Швеция кронаси	5,52
1 Швейцария франки	29,93
1 ЭКЮ	45,81
10 Жанубий Корея вони	0,48
10 Япония иенаси	3,56
1000 Россия рубли	7,53
1000 Украина карбованеци	0,20
1000 Беларусь рубли	3,01
1 Эстония кронаси	3,06
1 Латвия лати	67,66
1 Литва лити	9,34
1 Қозоғистон тенгеси	0,56
1 Қирғизистон соми	3,15

**) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.*

Ваколатли банклар эркин муомаладаги нақд валютани айирбошлаш шохобчалари орқали сотишда уларнинг сотиш ва харид қилиш қийматини талаб ва таклифдан келиб чиққан ҳолда мустақил равишда белгилайдилар. Валютани аҳолидан сотиб олишда воситачилик ҳақи олинмайди.

«Бу йилги баҳор қандоқ келаркин. Режаларни тўлдира олармиканмиз» дея ҳадиксирашлар ҳамма қатори чўпон-чўлиқларни ҳам ўйга толдиргани табиий.

Совлиқларнинг нечтага қўпайиб, чўпонларнинг юзи қанчалик ёруғ бўлиши фақатгина саҳий табиатгагина боғлиқ-да. Ўтўлан мўл бўлса, чўпоннинг бахти.

Баҳор Нурота туманидаги чўпонлар учун анча баракали келди. Қўралар қўзиларга тўладиган бўлди. Буни кун сайин қўзилаётган отардаги совлиқларнинг кўпаяётганидан ҳам билса бўлади.

СУРАТЛАРДА: ёш чўпонлар Аҳтам Нормуродов, Олмос Шарофатов, Ўткир Ауловлар.

Т.НОРҚУЛОВ суратлари. (ЎзА).

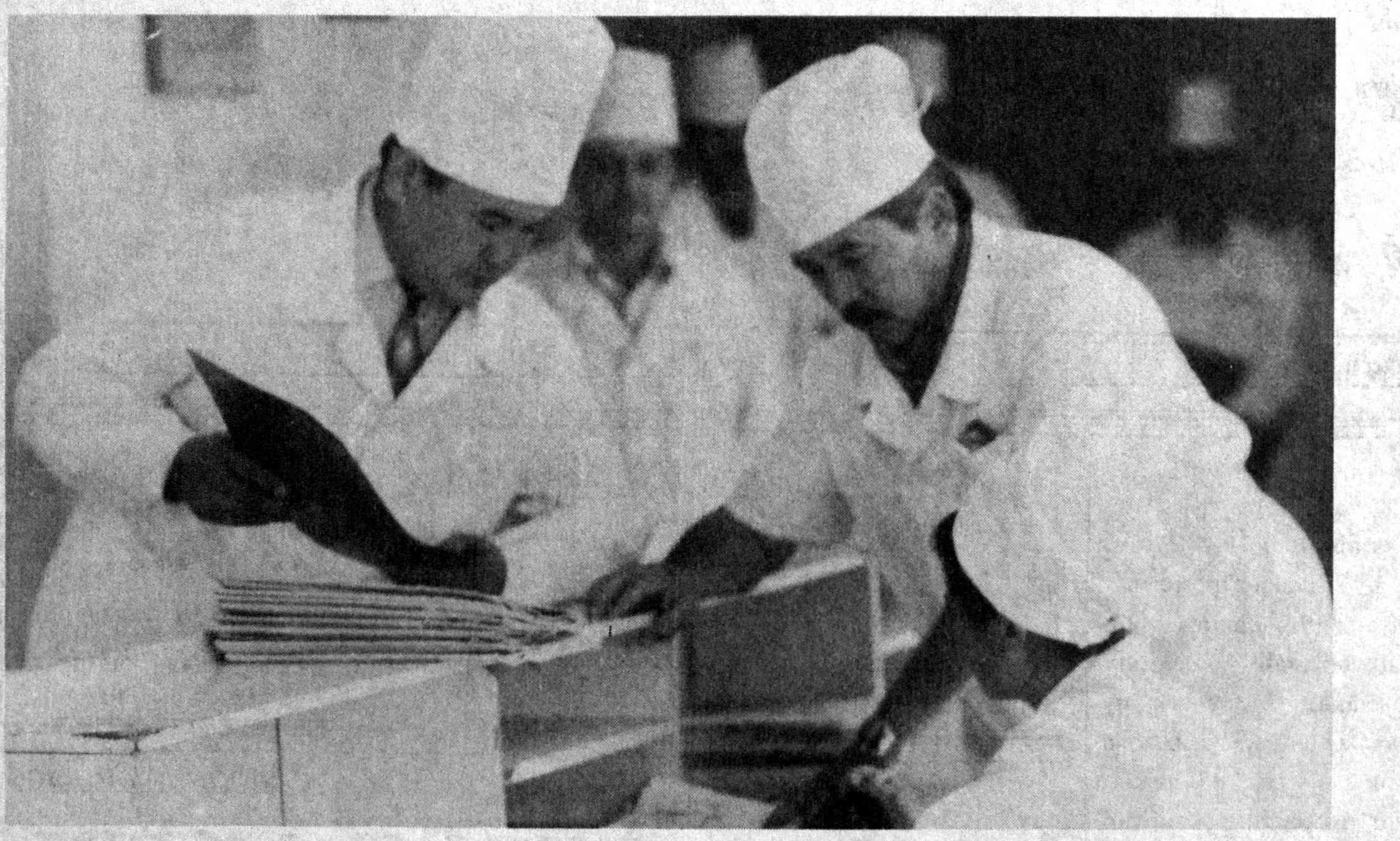

САЛОМАТЛИК — ТУМАН БОЙЛИК

дейди доно халқимиз.

Ана шу ҳақиқатни кўнгилга туккан Тўрткўл тумани марказий шифохонаси ходимлари эл-юрт саломатлиги йўлида тиним билишмайди. Айниқса, марказий шифохонанинг жарроҳлик бўлими ҳакимлари ҳақида илиқ гапларни эшитасиз. Чунки бу ерда ҳар йили мингга яқин жиддий операциялар амалга оширилади. Оролбўйи эмасми, тўрткўлликлар ҳам асосан буйрак, жигар ва ошқозон касалликлари билан оғришади. Малакали табиблар ҳамиша уларнинг хизматида.

СУРАТДА: шифохона бош врачи ўринбосари Камолиддин Исмоилов, жарроҳлик бўлими мудири, 1-тоифали жарроҳ, тиббиёт фанлари номзоди Матжон Жуманазаров ва ҳамшира Роҳат Қурбоноваларни кўриб турибсиз.

А. МУРАТОВ олган сурат (ЎзА).

Мардлар қўриқлайди Ватанни

ЖАНГОВАР АНЪАНАЛАРГА САДОҚАТ

Яқинда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси «муддатли ҳарбий ва муқобил хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган шахсларни қуролли кучлар, чегара ва ички қўшинлар сафларидан захирага бўшатиш ва фуқароларни муддатли ҳарбий ва муқобил хизматга навбатдаги чақириш тўғрисида» қарор қабул қилди. Биз Республика мудофаа вазирлиги Бош штаби бошлиғининг ўринбосари, полковник Ш.Қамбаров билан мазкур қарор қандай бажарилаётгани хусусида суҳбатлашдик.

— Қарорда 1969-1978 йилларда туғилган, чақириқ муддатини узайтириш ҳуқуқига эга бўлмаган Ўзбекистон Республикаси Фуқароларини шу йилнинг апрель-май ойларида муддатли ҳарбий ва муқобил хизматга чақириш кўрсатилган. Республика мудофаа вазирининг ана шу ҳужжат асосида чиқарган буйруғида бу борада амалга оширилиши лозим бўлган ишлар белгилаб берилди.

Чақирувни намунали ташкил этиш муҳим ва масъулиятли вазифа. Бу тадбир Ўзбекистон Республикасининг Конституциясиги, шунингдек, «Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида» ва «Муқобил хизмат тўғрисида»ги қонунларига қатъий риоя қилган ҳолда амалга оширилмоқда.

Барча бошқарма ва бўлимларимиздаги чақирув комиссиялари тасдиқланган режага мувофиқ ишламоқда. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисининг, вилоятлар, Тошкент шаҳри, шунингдек, барча шаҳар ва туман ҳокимларининг ўринбосарлари мазкур комиссияларнинг раислари ҳисобланади.

Комиссиялар ишида ҳокимларнинг масъул ходимлари, мудофаа ишлари бўйича бошқарма ва бўлимлар бошлиқлари, ҳуқуқни муҳофаза этиш идоралари, жамоат ташкилотларининг вакиллари, врачлар фаол қатнашмоқда.

Ҳокимликлар ва соғлиқни сақлаш муассасаларининг бевосита ёрдами билан тиббий комиссиялар турли флюраграфия ва электр-кардиология асбоб-ускунлари билан таъминланган. Тиббий кўрикдан сўнг чақирилувчи қизиқиши ва тайёргарлиги, касби, оилавий оҳволига қараб қўшин турларига тақсимланади. Ҳозирги кунда республика Қуролли Кучларининг барча ҳарбий қисмларида армияга чақирилган Ёшлар ҳурмат-эътибор билан самимий кутиб олинмоқда.

Йигитларни армия сафига кузатиш ўтган ойнинг иккинчи ярмидан бошланган бўлиб, бугунги кунда ушбу тадбир республикада зўр уюшқоқлик билан ўтказилмоқда.

— Жойларда бу тадбирга қандай тайёргарлик кўрилган?

— Бу масъулиятли иш айниқса Наманган, Бухоро, Андижон, Самарқанд ва Хоразм вилоятларида намунали йўлга қўйилган. Наманган вилоятида ёшларни ҳарбий хизматга тайёрлаш борасида муайян тажриба орттирилган. Яқинда бу ерда республика мудофаа вазирлиги ходимлари, вилоятларнинг мудофаа ишлари бўйича бошқарма бошлиқлари ва зобитлари иштирокида илмий-амалий кўргазмали машғулот ўтказилди. Унда ўтган йилги чақирув якунлари ва бу борада йўл қўйилган жузъий камчиликларни тезда бартараф этиш йўллари белгиланди. Вилоятнинг барча туманлари замонавий биноға, тиббий кўрикни кўнгилдагидек ташкил қилиш имкониятини берадиган чақирув пунктларига эга.

Ёшларни армия сафига кузатишда чақирув пунктлари алоҳида аҳамиятга эга. Бу пунктларда ота-оналарни қабул қилиш, улар билан суҳбатлашиш, зарур ҳолларда эса ёрдам бериш борасида муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда. Халқимиз Иккинчи жаҳон урушида эришилган Буюк Ғалабанинг 51 йиллигини қизғин нишонлаган шу кунларда чақирув пунктларида уруш қатнашчилари, фронт ортида меҳнат қилган кишилар билан қизиқарли учрашувлар ва суҳбатлар ўтказилмоқда. Уларда уруш қатнашчилари фашизм устидан қозонилган ғалабанинг оламшумул тарихий аҳамияти тўғрисида, ўзбек ўғлонлари кўрсатган мислсиз мардлик ва жасорат ҳақида, уларнинг бу жанговар анъаналарини давом эттириш ёшларнинг бурчи экани тўғрисида сўзлаб бермоқдалар.

— Шавкат Турсунович, айрим ёшларнинг ҳарбий хизматдан бўйин товлаш ҳоллари ҳам учрайди. Бунинг олдини олиш учун қандай чора-тадбирлар кўриляпти?

— Тўғри, ёшлар орасида армиядан бўйин товлаш ҳоллари баъзи-баъзида учраб туради. Прокуратура, ички ишлар бошқармалари, мудофаа ишлари бўйича бўлимларнинг вакиллари бу борада тушунтириш ишларини йўлга қўймоқда. Бу тадбир яхши натижа бермоқда.

Ўлкамизда қадим замонлардан ҳар бир йигит, ёшу қари ўзини юрт ҳимоячиси деб билган. Ватан шон-шавкати ва мудофааси йўлида куч-ғайрати, ҳатто жонини ҳам аямаган. Шундай экан, биз авлодларимизнинг анъаналарини давом эттирувчи, дилида, қонида Ватан туйғуси мужассам бўлган соғлом, ҳам жисмонан, ҳам руҳан баркамол авлодни Қуролли кучларимиз сафларига юборишни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйганмиз.

Зеро, армияда хизмат қиладиган ёшларимиз ота-боболаримизнинг жанговар анъаналарини давом эттириб, истиқлолимиз ва чегараларимизни ҳимоя қилишга ҳамиша шай бўлиши керак.

Турсунбой БОТИРБЕКОВ суҳбатлашди.

(ЎЗА)

ХЕВАНИНГ 2500 ЙИЛЛИГИГА

«ЭРТАКЛАР ШАҲРИ» ДАРВОЗАСИ

Хоразм махсус илмий—ишлаб чиқариш ва таъмирлаш устахонасининг тажрибали усталари таъмирлашга киришган бетакрор ёдгорликлар орасида «Боғча дарвоза» ҳам бор. Ичон қалъанинг тўрт дарвозасидан бири бўлган бу меъморий обида тўртбурчак юпқа пишиқ ғиштдан қурилган бўлса-да, унга ҳам вақт ўз таъсирини ўтказган эди.

Таъмирлаш ишлари республика «Меъмор» уюшмаси билан ҳамкорликда бажарилмоқда. Байрам кунларида бу ерга ташриф буюрадиган меҳмонлар «эртаклар шаҳри» — Хевага шу дарвоза орқали кириши кутиляпти.

Р. ХАСАН,
ЎзА мухбири

ХОРИЖ УРУҒИ СИНОВДАН ЎТДИ

Пиллачиликда ўтган йили вилоятнинг Косонсой, Янгиқўрғон ва Чортоқ туманларида япон уруғидан деҳқончилик қилинганди. Натижа эса дуруст бўлди. Бироқ ўз навбатида Янгиқўрғон туманининг Охунбобоев номли ширкатлар уюшмасида Италиядан олинган ипак қурти уруғи синовдан муваффақиятли ўтди.

Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига кўра, вилоят хўжаликларида ҳар икки хорижий ипак қурти уруғини парваришлаш кўзда тутилмоқда.

Айни кунда Италиянинг «Гуртен» фирмасидан маҳсулот айирбошлаш эвазига келтирилган 50 минг қути ипак қурти уруғи жонлантирилмоқда. Харидоргир ва сифатли хом-ашё етиштириш учун эса соҳа мутахассислари, миришкор пиллакорлар барча имкониятларни ишга солишмоқда.

Мулоҳаза

ЖАМОА ХЎЖАЛИГИ МУЛКИ. У ЖАМОАНИКИ...МИ?

Мамлакатимиз тарихига ҳозирги давр мустақиллик учун жонбозлик кўрсатиш, туб ўзгаришлар даври бўлиб киради. Бунинг ўзига хос ҳаётбахш хусусияти ҳам борки — бу мустақиллик учун қилинаётган тадбирлар бозор иқтисодиёти билан чамбарчас боғланаётганлигидир.

Бозор иқтисодиётини эса мулкчилик шаклларисиз тасаввур этиб бўлмайди. Негаки катта иқтисодий салоҳиятга эга ривожланган давлатларда айнан мулк эгалари асосий ҳал қилувчи куч саналади. Мулкчилик, унинг шакллари, мулк билан боғлиқ муаммолар ҳозирги куннинг долзарб муаммоларидандир.

Бугунги кунга келиб, мулк шакллари деганда собиқ социалистик тузумдаги давлат ва колхоз — кооператив мулкинигина эмас, балки ундан ташқари хусусий, жамоа, ҳиссадорлик ва бошқа мулк шаклларини ҳам тушуна бошладик. Бу каби мулкчилик шаклларининг кўпайиши республикамизда ўтказилаётган теран иқтисодий ислоҳотларнинг мевасидир.

Мулкчилик — бу термин бизнинг иқтисодий луғатимиздаги янгилик эмас. Ўтмишга назар ташлар эканмиз, колхоз ташкил бўлиши билан боғлиқ жараёнларни кўздан кечирамиз. Колхоз мулки, шу жамоа аъзоларининг пайи (колхоз аъзолиги учун жамоа аъзоларининг тўлайдиган маблағи) ҳисобига ташкил қилинган. Колхоз одамларнинг мулки бўлиб ҳисобланган. Бир қарашда бу жараённи ёмон деб бўлмайди. Аммо жамоа аъзолари ўз пайлари ҳисобига колхозни ташкил қилишди. Кимдир ҳўкиз, кимдир от, яна кимдир бошқа хил маблағ билан жамоа аъзолигига қабул қилинди. Лекин деҳқон ўз мулкини ишлатилиши эвазига фойда олдими? — Йўқ! Натижа нима бўлди?..

Деҳқон йил бўйи меҳнат қилиб топган даромади хўжаликнинг умумий қозонига ташланди. Сўнгра ҳар кимга қилган меҳнатига, етиштирган маҳсулотининг ҳажми ва сифатига яраша иш ҳақи, фойда ҳисоблаб чиқилиб, ўша умумий қозондан шунга мувофиқ тақсимланди. Давлат солиқларини ва бошқа тўловларни тўлаш назоратсиз сарфланган умумишлаб чиқариш, умумхўжалик харажатларини қоплаш ва шу каби бир қанча сарф харажатлар ана шу «қозон» ҳисобидан қопланарди. Ваҳоланки бу каби маблағ ажратишлар деҳқон иштирокисиз раҳбар томонидан бажарилар эди. Бу эса қўшиб ёзиш, пораҳўрлик, юлғичлик учун замин тайёрларди.

Натижа шуни кўрсатдики, ўз мулки эвазига девидент олмаган деҳқоннинг секин-аста мулкка бўлган муносабати сустлаша борди, чунки мулк умумий бўлиб қолган эди. Лекин шуни ҳам таъкидлаб ўтиш керакки, колхоз мулкини бўлиб бериб ҳам бўлмайди. Негаки, ҳар бир мулк эгаси ўз мулкига хўжайинлик қилиб, хоҳласам ишлатаман, хоҳламасам йўқ, қабилида иш тутадиган бўлса, ўз-ўзидан равшанки уларни бошини қўшиб ишлатиш мумкин эмас. Бу эса ишлаб чиқаришни издан чиқариши турган гап.

Юртбошимиз Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг биринчи чақириқ тўртинчи сессиясида сўзлаган нутқларида бу масалани кўтариб, шу пайтгача бўлган мулклар таркибидаги ҳар бир деҳқоннинг пай ҳиссасини аниқлаш масаласини ўртага ташлаган эди. Ҳар бир деҳқон мулк таркибидаги ўз улушини билса ва шу улушдан фойдаланиш натижасида олинган фойдадан оладиган бўлса, сих ҳам, кабоб ҳам куймайди, олам гулистон. Энди деҳқоннинг мулкка муносабати ўзгариб, мулкдан фойдаланиш самарадорлигини ошириш чора-тадбирларини излаш унга тинчлик бермайди. Деҳқонга руҳий тетиклик бахшида этган бу тадбир уни янада такомиллаштиришга ундайди. Мулкдан фойдаланиш эвазига иқтисодий манфаатдор бўлган деҳқон, жамиятга нисбатан маънавий манфаатдор бўлиши мумкин. Шундагина деҳқонда мулкка эгалик ҳисси шаклланади. Энди деҳқон бу мулкка хиёнат қилмайди, аниқроғи, қилолмайди. Чунки бу мулк ўзиники, ундан келадиган фойда ҳам, зарар ҳам деҳқоннинг гарданида. Бу мулк деҳқон учун фаровонлик манбаидир.

Лекин деҳқоннинг умуммулк таркибидаги улушини, пайини аниқлаш анча мушкул масала. Бизнинг фикримизча мазкур пай ҳиссасини аниқлаш учун деҳқоннинг шу хўжаликдаги иш стажи, шу йиллар давомида олган иш ҳақи суммаси, малакасини билиш керак. Шундан келиб чиққан ҳолда деҳқонга мулк эгаси эканлигини тасдиқловчи ҳужжат тақдим этилиши керак. Тақдим этиладиган ҳужжат (қимматбаҳо қоғоз) деҳқоннинг пай ҳиссасининг катта-кичиклигидан келиб чиқиб девидент келтиради. Кўриниб турибдики, девидент кўп меҳнат қилаётган деҳқонга эмас, пай-ҳиссаси кўп деҳқонга кўпроқ берилади. Пай-ҳисса юқоридаги кўрсаткичлардан келиб чиқиб белгиланадиган бўлса, 30-40 йил меҳнат қилган, эндиликда нафақада бўлган деҳқон 3-4 йилдан бери меҳнат қилаётган деҳқонга нисбатан ортиқроқ фойда олади. Ваҳоланки даромадни далада ўша 3-4 йилдан буён ишлаётган деҳқон яратаяпти. Бу номутаносибликни бартараф этиш учун хўжалик даромадининг кўпроқ қисмини 3-4 йилдан бери меҳнат қилаётган деҳқонларга ажратиб, қолган қисмини белгиланган қатъий фоизда нафақахўрларга девидент сифатида берилиши лозим.

Юқоридагилардан келиб чиқиб тақсимотда деҳқоннинг иштироки таъминланадиган, шунингдек, деҳқонни меҳнатидан манфаатдор қиладиган хўжаликлар ташкил қилинса, пораҳўрлик, юлғичлик, қўшиб ёзиш каби иллатларга ўрин қолмас эди.

Бу йўл фаровонлик, баркарорлик, мўл-кўлчиликнинг бевосита калити бўлган мулкдорлар синфининг шаклланишига ҳисса қўшса ажабмас.

Муроджон ЗАФАР ўғли,
Тошкент Ирригация ва Қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш инженерлари институти иқтисод факультети 4-босқич толиби.

ТАЛАБАЛАРНИНГ СЕВИМЛИ ЖОЙИ

Бундан икки йил бурун Наманган Давлат Дорилфунунининг филология куллиёти қошида журналистика бўлими очилганди.

Бўлажак журналистлар мана бир йилдирки, «Наманган ҳақиқати» ҳамда «Халқ иродаси» вилоят газеталари ижодкорлари билан мунтазам ҳамкорликни йўлга қўйишган. Айниқса, Ўзбекистон ХДП вилоят кенгашининг ижтимоий-сиёсий газетаси — «Халқ иродаси» саҳифаларида у ёки бу жанрдаги мақола, хабар ҳамда ижодий ишлари билан фаол иштирок этишмоқда.

Талабалар — Шаҳноза Орзиқулова, Шаҳло Тошбекова, Мастура Зулфиқорова, Зулфия Хожибекова, Алишер Жўраев тайёрлаган «Дорилфунун нафаси» саҳифаси ихчам ахборотлар, янгиликлар билан тўлдирилганлиги туфайли муштарийлар томонидан қизғин кутиб олинди.

Одилжон ИНОМОВ,
журналист

Ёшлар ва қонун

ҚИНҒИР ЙЎЛНИНГ ОҚИБАТИ

Мамлакатимизда жиноятчиликка қарши кескин кураш Андижон вилоятидан бошланган эди. Айниқса, уюшган жиноятчилар мустақил давлатимиз иқтисодиётига, истиқболига, мавқеига ва келажагига раҳна солаётган эди.

Хўш, уюшган жиноятчиликка қарши кураш нега шу вилоятдан бошланди? Агар ўша йиллардаги маълумотлар билан танишсангиз, Андижоннинг айрим шаҳар ва туманларида мафия ва унинг югурдакларига муносиб зарба беришга маҳаллий ҳуқуқ-тартибот органлари, маъмурий идоралар ожизлик қилаётгани сезилиб қолаётганди.

Ашаддий жиноятчилик чуқур илдиз отган ҳудудлардан бири Асака эди. У ерда инсонлар жонига тажовузкорона қасд қилиш, талончилик, рекетчиларнинг «улуш» сўраб қилаётган пинҳона дағдағалари кўпчилик маҳаллий раҳбарларнинг юрагини олиб қўйган эди.

Кимки эл-юрт ризқига чанг солса, одамларга жабр етказса, қонунларга итоат этмаса жазо олиши тайин эканига меҳнаткашлар имон келтирдилар. Энг ашаддий жиноятчи тўдаларнинг раҳбарлари ва аъзолари қўлга олиниб, қилмишларига яраша жазоландилар. Уларнинг бир неча нафари ўлим жазосига ҳукм этилгани ҳам фикримизнинг далилидир.

Энг катта ютуқлардан бири — жиноятчилик миқёслари йил сайин вилоятда камайиб бормоқда. Шунга қарамай, ички ишлар органлари бир дақиқа ҳам фурсатни қўлдан бой бермай ҳаракат қилмоқда. Айниқса, вояга етмаганлар билан ишлаш бўйича катта амалий тадбирлар ўтказилмоқда.

Инсонни ёшлигидан жиноят қилишга бўлган мойиллигини хушёрлик билан сезиб, унга айб иш қилса жазоланиши тайин эканини миясига қуйиш ҳар бир ота-она, педагогнинг, маҳалла улуғларию, зиёлиларнинг муқаддас вазифасидир. Тўғрисини тан олиш керак, зиммадаги бурчни ҳамма ҳам бажаришга қодир эмас.

Асака шаҳрида вояга етмаган ёшлар ҳам жиноят содир этаётганини юракда бир дард билан ёзаётирмиз. Ўтган йили вояга етмаганлар бир неча марта жиноят содир этган. Энг ачинарлиси, вояга етмаганларнинг 3 нафари қайта жиноятга қўл урган. Шу йилнинг икки ойида эса 2 нафар вояга етмаганлар қайтадан жиноят содир этганлиги, гуруҳ бўлиб жиноий ҳаракат қилаётганлиги ташвишлидир.

1995 йилда вояга етмаганлар гуруҳи томонидан содир этилган 4 та жиноят очилиб, 2 та гуруҳ қўлга олинган. Улар Асака шаҳар 7-ўрта мактаб ўқувчилари Ш. Маҳбубов, Ш. Жўрабоев ҳамда 36-ҳунар-техника билим юрти талабаси М. Собиров, шунингдек туман ҳудудида яшовчи И. Усмоновлар, иккинчи гуруҳ эса 9-ўрта мактаб ўқувчиси М. Иванов, 10-мактаб ўқувчиси А. Рузиметов ҳамда 9-мактаб ўқувчиси А. Ивановлардир. Улар содир этган жиноятлари учун қонун олдида жавоб бердилар ва вояга етмаганликлари, жамоатчилик ёрдамида қайта тарбиялаш мумкинлиги эътиборга олиниб, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995 йил 3 май куни «Иккинчи жаҳон урушида фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 50 йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида»ги Фармонининг 1-моддасига асосан авф этилдилар.

Уларнинг жиноятга қўл уришларини олдини олиш мумкинмиди? Ҳа, мактаб педагоглари, ота-оналар ва қолаверса, жамоатчилик уларнинг олдиндан хулқи бузуқликларини сезишса-да, ўз вақтида инсофга чақирмадилар.

Бизни ажаблантираётган энг асосий масалалардан бири шуки, ўсмирлар ўқишдан четда қолган ҳолда ёки ҳеч қаерда ўқимай ва ишламай юриб, енгил пул топиш мақсадида жиноятга қўл урмоқдалар. Жойларда уларни ижтимоий ҳимоя қилиш, фойдали меҳнатга жалб этиш масаласига етарли аҳамият берилмаяпти. Обид Каримов 1995 йил февраль ойида ўғирлик содир этиб, айбдор деб топилиб, 3 йил муддатга озодликдан маҳрум қилинган ва унга нисбатан Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 44-1 моддаси қўлланилгани ҳолда ҳукм ижроси бир йил муддатга кечиктирилиб, у ҳам амнистия муносабати билан авф этилган. Унинг ҳеч қаерда ўқимай ва ишламай юриб, иккинчи бор жиноятга қўл урганлигига нима дейсиз?

Ҳозирги кунда аҳолининг ижтимоий аҳволи турли даражада бўлганлиги сабабли кўпчилик ўсмирлар пул топиш мақсадида ўзларига мос бўлмаган ишларга қўл уришмоқда. Уларнинг баъзиларида ўқишга иштиёқ йўқолмоқда. Бу эса ўсмирларнинг хулқига салбий таъсир кўрсатиб, ёмон хулқли шахслар таъсирига тушиб қолишига сабаб бўлмоқда. Юқорида кўрсатилган сабаб ва шароитларни ўрганиш мақсадида, 1995 йил ички ишлар бўлими, прокуратура, халқ таълими бўлими ходимлари ҳамкорликда шаҳар ҳудудида вояга етмаганлар билан махсус тадбир ўтказди. Тадбир давомида 38 нафар жиноятга мойил ўсмирлар аниқланиб, улар ва ота-оналари билан профилактик суҳбатлар ўтказилди. Аниқланганларнинг 27 нафари шаҳар халқ таълими бўлимига қарашли мактабларда ўқиб, ўқишдан бош тортган ҳолда шундай ишлар билан шуғулланганликлари ва уларнинг ота-оналари эса бу ҳолга бефарқликлари ҳолати бўйича тегишли ҳужжатлар тайёрланди. Уларга ва ота-оналарига нисбатан тегишли чора кўришлик учун йиғилган материаллар Асака шаҳар ҳокимияти ҳузуридаги вояга етмаганлар билан шуғулланувчи комиссияга юборилган.

1995 йил давомида ҳар хил тартиббузарликлари учун 240 нафар вояга етмаган ёш рўйхатга олинган. Уларнинг 135 нафари шаҳар халқ таълими бўлимига қарашли мактаб ўқувчиларидир. Фарзандлари тарбиясига салбий таъсир кўрсатувчи 5 нафар ота-она аниқланиб ҳисобга олинган. Қуш уясида кўрганини қилади, деб бежиз айтилмаган-ку?!

Жиноят ва тартиббузарликларга қўл ураётган ёшларнинг кўпчилиги бекор ва назоратсиз қолиши, ота-оналар эса болалари тарбиялари билан қизиқмаётганлиги асосий сабаблардан бири бўлиб келмоқда. Ёшликдан касб-ҳунар ўрганганлар эса ўз ўрнини топиб кетмоқда.

Шу йилнинг ўзидаёқ 5 нафар вояга етмаган ўсмирлардан иборат жиноятчи гуруҳ аниқланди. Аввал жиноят қилиб, ҳисобда турган, 1980 йил туғилган Санжар Мусабоев, 1979 йил туғилган Ғанишер Исоқов ҳамда тартиббузарликлари учун ҳисобда турган 13 ёшли Мансур Исоқов ҳамда шу оиланинг катта фарзанди Шерали Исоқовлар гуруҳ «аъзо»лари ҳисобланади. Фарғона кўчасида яшовчи, Ҳосиятхон Исоқованинг уч нафар фарзанди жиноятга қўл урдилар. Буларнинг ҳеч бири ўқимайди ва ишламайди. Шунингдек буларнинг таъсирига тушган яна бир вояга етмаган — 1979 йил туғилган, ҳеч қаерда ўқимай ва ишламай юрган Жаҳонгир Ёқубов ҳам қилмишига пушаймон бўлмоқда.

Илгари жиноят содир этиб 6 йилга озодликдан маҳрум этилган, амнистия туфайли озод қилинган Санжар Мусабоев яна бир бор жиноятга қўл уриб, ўзига ўхшаган ўсмирларни ҳам жиноят йўлига бошлаган. Вояга етмаган Ғанишер Исоқов ҳақида ҳам шундай фикрни билдирсак бўлади. У ҳали мурғак қалбли ўз укаси ҳамда акасини ҳам қинғир йўлга бошлади.

Айрим ота-оналарнинг фарзанд тарбиясига лоқайдлиги, муккасидан кетиб, «нафси»нинг куйига тушиши оқибатида улуғ ва покиза туйғулар йўқолаётганлиги жуда аянчлидир. Масалан, С. Обидов кўчасида яшовчи Салаватулина, Мамажонова, Тошкентбоев кўчасида турувчи Фурсовалар ўз уйларида «кўнгиллари тусаган» ҳамма номақбулчиликларни қилаверадилар. Сурункали, меъёрдан ошириб спиртли ичимликлар истеъмол қилиш, бузуқлик муҳитида ўсаётган болаларнинг тақдири нима кечади?! Ҳар учовининг ҳам вояга етмаган ўғил-қизларининг гуноҳи нима? Вақтида тузукроқ кийим кия олмаса? Бу мурғак қалбларнинг бошини ким силайди?

Ота-оналик бурчини бажариш жуда машаққатли. Ёшликдан одоб-ахлоққа ўргатиш, уларга аввало ота-оналар хулқ-атворлари билан ўрнак бўлиш осон эмас. Аммо бу бурчни бажармаслик охири бориб юзни ерга қаратиши тайин. Яхши бола тўрга, ёмони эса ота-онани гўрга ўтқазиши ҳақидаги донолар ўгитини яна бир бор эслатмоқчимиз. Ота-она, мактаб ва мактабгача тарбия муассасалари ходимлари, маҳалла фаоллари, вояга етмаганлар билан ишлаш маъмурий комиссиялари, ички ишлар идоралари вакиллари билан ҳамкорликда қонунбузарлик содир этаётган ҳар бир вояга етмаганнинг тақдири учун жавобгар эканини унутмасликлари лозим.

Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ,
Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси аъзоси.

Мухбир бонг уради

Ғаллазорда нега қўй боқилмоқда?

Бухоро вилояти далаларида қулф уриб ўсаётган ғалла кузни қувонтиради. Бироқ айрим жамоа хўжаликларида экинзорда қўй ва мол боқиш ҳоллари учраяпти. Хусусан, Шофиркон туманидаги «Ҳайдаробод» жамоа хўжалигида яшовчи Жўрабой Боқоев 37 бош қўйини ғаллазорга қўйиб юборганида ушланди. Салкам қирқ бош қўйини буғдойзорда ўтлатаётган шу тумандаги Ф. Хўжаев номли жамоа хўжалиги тракторчиси Улуғбек Хожиевнинг ҳам юзи шувут бўлди. Вобкент тумани Д. Бобоқулов номидаги жамоа хўжалиги чўпони Шуҳрат Муродов бу борада «Рекорд» қўйган бўлса, ажаб эмас. У хўжаликнинг икки юз бош қўйини буғдойзорга ҳайдаб қўйган.

Юқоридаги нохуш ҳоллар бўйича айбдорларга жарима солинди, албатта. Лекин бу жарима қўлдан бой берилган ҳосилнинг ўрнини боса олармикан? Туман ва жамоа хўжаликлари раҳбарлари ҳам бундан тегишли хулоса чиқариши лозим.

Илҳом САФАР,
ЎзА мухбири.

ОРЗУЛАРИ МЎЛ ЭДИ

Дўстим, ҳамкасбим ва шогирдим Эркин Аъзам ўғли Азимов ҳақида ёзиш мен учун нақадар оғирлигини қўлимга қалам олгандан сўнг, айниқса, кучли ҳис қилмоқдаман, зеро у фидойи ва заҳматкаш олим, ғамхўр ва меҳр шафқатли мураббий, олийжаноб инсон, содиқ дўст, теран тафаккур соҳиби эди.

У буюк бобокалонимиз Амир Темурнинг сиёсий фаолиятларига бағишланган «Амир Темурнинг давлатни бошқариш сиёсати» мавзуидаги докторлик диссертациясини ёзиб тугатган бир пайтда ҳаётдан кўз юмди.

Эркин Аъзам ўғли Амир Темур таваллудининг 660 йилликлари нишонланаётган 1996 йилда мазкур илмий изланишларини фан доктори даражасини олиш учун ёқлашни ният қилган эди, афсус бунга эриша олмади. Лекин унинг илмий изланишлари зое кетмаслиги лозим, чунки Эркин Аъзам ўғли, Аллоҳ ундан рози бўлсин, Амир Темур шахсига, унинг буюк фаолияти самараларига беқиёс меҳр кўзи билан, фидойилик руҳида ёндошиб, фанда ҳали маълум бўлмаган маълумотларни ҳам илмий муаммога киритиш ниятида эди. Афсус умри қисқа экан.

Эркин Аъзам ўғли қолдирган илмий қўлёзма мероснинг «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» халқаро илмий экспедицияси (раҳбари Ф. Ашрафхўжаев) ўз мулки сифатида қабул этганлигини Ватанимиз мустақиллигининг шарофатидан, деб биламан. Мазкур қўлёзма меросдан бир парча чоп этилиши эса, аввало, буюк бобокалонимиз Амир Темур хотираларига, қолаверса, фанимиз заҳматкашларидан бири бўлган олим Эркин Аъзам ўғли Азимов руҳи покига ҳурматдан нишонадир. Аллоҳу субҳонаҳу ва таоло уни раҳмат қилсин! Омин!

Ф. ШАРИПОВ,
тарих фанлари доктори, профессор.

1996 йил — Амир Темур йили

«САЛТАНАТ СУРМАК ИСТАСАНГИЗ...»

Қайси давлатда арбобларни ўз ўрнига қўйиш сиёсати тўғри ва омилкорлик билан ташкил этилган бўлса, ўша ерда ҳар доим ривожланиш, тараққиёт бўлган. Бунга тарихда мисоллар кўп. Амир Темур тузган марказий давлатда кадрлар сиёсатига катта аҳамият берилган. Давлат идораларида хизмат қилган ходимлар биринчи навбатда ўз даврининг ўқимишли, зиёли кишилари бўлишган. Улар диний таълимот билан биргаликда дунёвий билимларни ҳам яхши билишган.

Амир Темур Мовароуннаҳрдан марказий давлат ташкил этар экан, ўз атрофига бирлашган қирқ аймоқ вакилларидан ташаббускор, ишнинг кўзини биладиган, довюрак кадрларни танлаб турли лавозимларга тайинлаган. Энг муҳими, шундаки, кадрларни танлашда ҳар бир қавм, қабила, уруғ, элатларнинг табиатига, руҳиятига тўғри келадиган раҳбарларни топа билган. Бу эса ўз навбатида давлатни идора қилиш ишларида қўл келган.

«Тузуклар»да давлатни ўн икки тоифага ажратиб бошқарилганлиги алоҳида таъкидлаб ўтилади. Бу ўн икки тоифага кирувчи кадрларнинг дунёқараши, эътиқоди, қайси касбга мансублиги инобатга олиниши кўрсатиб ўтилган. Ижтимоий тоифа. Қуйидаги тартибда саналади: 1. Саййидлар, уламолар, машойих, фозил кишилар; 2. Ишбилармон, донишманд одамлар; 3. Художўй, таркидунё қилган кишилар; 4. Нўёнлар, амирлар, мингбошилар, яъни ҳарбий кишилар; 5. Сипоҳ ва раият; 6. Махсус ишончли кишилар; 7. Вазирлар, саркотиблар; 8. Ҳакимлар, табиблар, мунажжимлар; муҳандислар; 9. Тафсир ва ҳадис олимлари; 10. Аҳли ҳунар ва санъатчилар; 11. Сўфийлар; 12. Савдогар ва сайёҳлар.

Амир Темурни марказлашган давлатни бошқаришдаги сиёсатида мамлакатни улусларга бўлиб бошқарилиши ҳам алоҳида ўринга эга. Мовароуннаҳр ва унинг атрофига бирлашган мамлакатлар ва вилоятлар асосан тўрт улусга бўлиниб бошқарилади. Бу улусларга раҳбарлик қилиш Темурнинг фарзандлари томонидан амалга оширилади. Урта аср шароитида, яъни якка ҳокимлик ҳукм сурган даврда бу албатта ўзини оқлар эди. Чунки иккинчи даражали шахсга давлат ишларини ишониб топшириш мумкин эмас эди.

Шунга кўра Темурнинг тўнғич ўғли Муҳаммад Жаҳонгирга бир вилоят билан 12 минг кишилик қўшин, иккинчи ўғли Умар Шайхга Форс вилояти ва 10 минг аскар, учинчи ўғли Мироншоҳга Озарбайжон, Ироқ ва Арманистон билан 9 минг кишилик қўшин, кенжа ўғли Шоҳрухга Хуросон, Журжон, Мазондарон, Сейстон билан 7 минг аскар ажратиб берилади.

Йиллар ўтиши билан Амир Темур давлати яна кенгайгач, бу рўйхатга ўзгаришлар киритилди. Ўзбекистонда кўзга кўринган олим Бўривой Аҳмедовнинг таъкидлашича; Темурнинг тўнғич ўғли Амирзода Жаҳонгирга Қабул, Ғазна ва Қаданхордан, то Синд дарёсигача бўлган ерларни қўшиб 12 минг кишилик қўшин берилади.

Жаҳонгир Амирзоданинг вафотидан (1376) кейин унинг ўғли Пирмуҳаммадга юқорида номлари келтирилган вилоятлардан ташқари Балх вилояти ҳам қўшиб, инъом қилинди. Улус ҳукмдорлари ташқаридан, юзаки қаралганда, мустақил эдилар. Лекин аслида улуснинг ихтиёри тўлалигача Шаҳзодалар қўлида эмас эди. Биринчидан, улар улуснинг муҳим ишларини отаси ва Марказий ҳукумат билан кенгашган ҳолда идора қилишар эди. Иккинчидан, Амир Темур уларнинг ёнидан ўзининг ишончли кишиларини — кузатувчи қилиб қўйган эди. Бундан ташқари улус ҳокимлари хирожнинг бир қисмини марказий давлат хазинасига жўнатиб туриши шарт бўлиб, зарурат туғилганда отаси ёнига қўшин билан бориб хизмат қилишга мажбур эди.

Худди шу кўрсатмада Амир Темур ўғиллари билан бир қаторда набираларининг ҳақ-ҳуқуқларини ҳам белгилаб беради.

Амир Темур вазирларни танлашда уларнинг шахсий фазилатларига катта аҳамият берган. Ўзининг «Тузук»ларида бу мураккаб масалага алоҳида тўхтаб «Вазир тутиш тузуги» ва «Вазирларнинг хизмат қилиш тузуклари»ни ёзган. Бу масалага алоҳида-алоҳида икки марта аҳамият бериши бу муаммоларнинг нақадар масъулиятли эканлигини билдиради. Амир Темур вазир танлашда тўрт сифатга эътибор бериш кераклигини таъкидлайди. Булар 1. Асл-насллик, 2. Ақл фаросатлик, 3. Сипоҳу раият аҳволидан хабардорлик, уларга нисбатан хушмуомалада бўлишлик 4. Сабр-чидамлик ва тинчликсеварлик.

Насли покиза, тоза киши ҳеч вақт пасткаш бўлмайди. Вазирликка тайинламоқчи бўлган кишининг келиб чиқиши, ота-онаси, аждодлари кимлигини суриштиради, унга кичикроқ амал бериб яна бир карра синайди. Шундан кейингина уни вазирлик мартабасига тайинлайди.

Иккинчи фазилат ақл-фаросатлик. Тайинланадиган вазир доно бўлиши зарур, шу билан бирга кўрилаётган масаланинг моҳиятини ўз фаросати билан тезда тушуниб етмоғи зарур

Сипоҳу раият — оддий халқ аҳволидан хабардор бўлиб, уларнинг фаровонлиги, туриш-турмушини кундалик фаолиятида кузатиб бориши, зарур бўлган пайтда халқ ўртасида бўлиб, қўлидан келганча уларга ёрдам бермоғи лозим. Ким билан муомала қилса, ўзини камтар тутиб хушмуомалада бўлиш, калондимоғлик, кибру ҳавога йўл қўймаслиги керак бўлган.

Тўртинчи фазилат омма билан бўладиган мулоқот пайтида ҳар қандай аччиқ-қуруқ гапларни сабр-чидам билан эшитиш, уларга дўқ-пўписа қилмаслик, баъзан вазият кескинлашганда эҳтиросли ҳаяжонларга берилмасдан тинч йўл билан ҳал қилишга интилиш.

«Кимки шу тўрт сифатга эга бўлса, ундай одамни вазирлик мартабасига лойиқ киши деб билсинлар. Уни вазир ёки маслаҳатчи этиб тайинласинлар. Мамлакатлар ишларини, сипоҳ ва раият ихтиёрини унга топширсинлар. Бундай вазирга тўрт имтиёз: ишонч, эътибор, ихтиёр ва иқтидор берилсин, деб кўрсатади ҳукмдор.

«Тузук»ка асосан давлатни идора қилувчи вазирлар етти кишидан иборат бўлган. Уларга биринчи вазир вазири аъзам (бош вазир) раҳбарлик қилган. Вазири аъзам фақат олий ҳукмдор олдида ҳисоб берган. Бош вазир салтанатнинг муҳим ишларига мутасаддилик қилган. Бундан ташқари кундалик жорий ишларини амалга ошириш ҳам унинг зиммасида бўлган. Хазина ва эл-юрт фаровонлигини таъминлаш ҳам унга вазифа қилиб юклатилган.

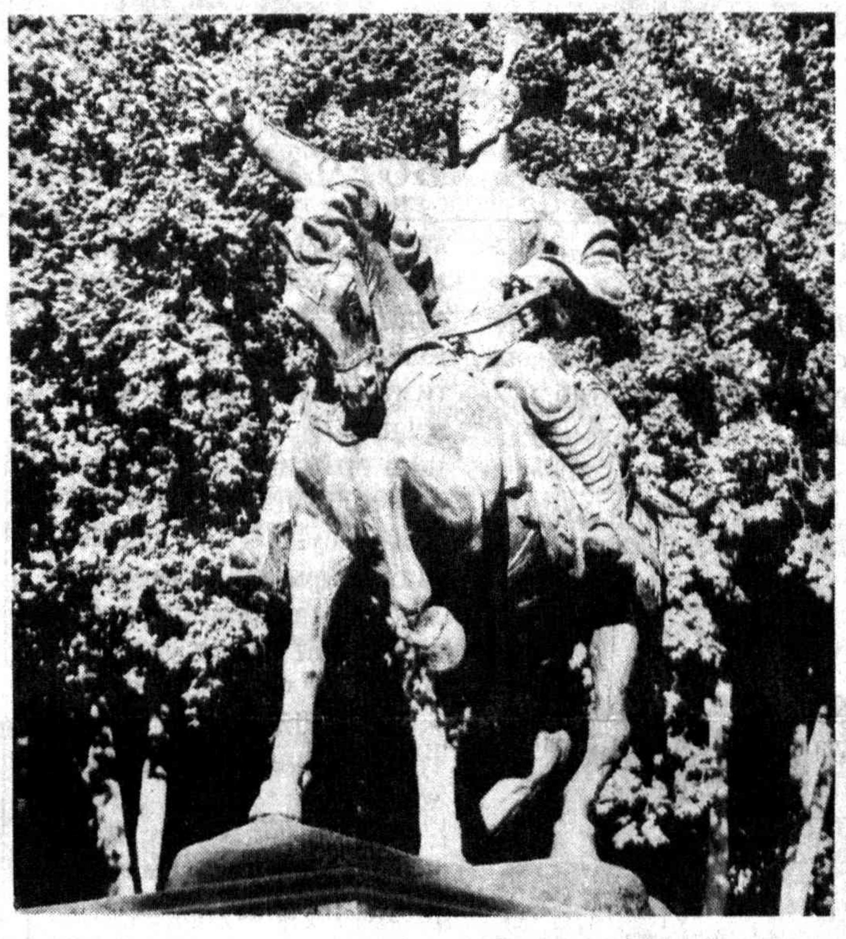

Иккинчи вазир сипоҳга жавоб берган. Сипоҳларнинг маошлари ва лашкарбошиларга жангларда жасорат кўрсатгани учун берилган, вилоятлардан олинадиган фойдаларнинг ҳисоб-китобини қилган. Шу бойликлар ҳисобига лашкар сақлаган. Энг муҳими лашкарбошилар ҳарбий юришга кетганида уларга тегишли ҳудудларни бошқариб турган.

Учинчи вазир эгасиз қолган ер-мулкни ҳисобга олган. Бундан ташқари мамлакатга келиб-кетаётган савдогарлар молу-мулкидан олинадиган закот ва божларни, мамлакат чорвасидан йиғилган даромадларни назорат қилган.

Тўртинчи вазир салтанат ишларини бошқарган, бутун салтанат идораларининг кирим-чиқимлари, хазинадан сарф қилинган харажатларни, ҳатто отхона ва саройдаги бошқа уй ҳайвонларини боқиш учун қилинган харажатлардан огоҳ бўлиб турган.

Бешинчи вазир адлия девони куззот (қозилар девони)га раҳбарлик қилган. Бу девон — девони адл деб ҳам аталган.

Еттинчи вазир эса хорижий мамлакатлар билан бўладиган муносабатларга мутасаддилик қилган.

Бошқарувда арзбеги лавозимини таъсис этилиши ҳам катта аҳамиятга эга. Чунки улкан салтанатда оддий халқнинг арз-додига, шикоятларига катта аҳамият берилган. Шунинг учун ҳам бу давлат идораси ходимлари оддий халқ турмушини яхши билган ва келажакда халқ фаровонлигини оширишда нималарга кўпроқ эътибор бериш лозимлиги ҳақида соҳибқиронга маълумот бериб туришган. Бу ишларнинг барчасига арзбеги масъул бўлган. Бу ҳақда Амир Темур шундай деб ёзади: «Ҳукм қилдимки, бир кишини арзбеги қилиб тайинласинлар. У сипоҳ, раият ва арз-дод қилиб (ҳузуримга келувчилар)нинг аҳволини, мамлакатнинг обод-хароблигини, муҳим ишлардан қайси бири битган-битмаганлигини менинг арзимга етказиб турсин» деб ёзади.

Амир Темур кадрлар сиёсатининг яна ибратли томони ўша вақтда ҳеч бир давлатда бўлмаган ва тарихда камдан кам учрайдиган лавозим, «Адолат» амири лавозимини таъсис этилишидир. Бу лавозим ўз мавқеи бўйича вазирлар даражасида бўлган. Адолат амири ҳар эл ва ҳар шаҳарда сипоҳ билан раият орасидаги урф-одатлар, расм-русумлар оқибатида келиб чиқадиган жанжалли ишлар, низоли масалаларни тинч, тушунтириш йўли билан ҳал қилган.

Амир Темур хазина ишларига раҳбарлик қилувчи амалдорларни танлаш ишига жиддий эътибор берган. Чунки хазиначи тахт эгасининг энг ишончли кишиси бўлган. Бу ҳақда кўплаб тарихчилар маълумот қолдиришган. Бадриддин Ал-Айний ўзининг «Ақл ал-жувон» номли асарида ёзишича, Темур ҳузуридаги тўрт фахрийнинг бири Умар котиб хазина — яъни хазина котиби лавозимида ишлаган. У ҳамиша соҳибқироннинг ёнида бўлган. Янги забт этилган мамлакатлардан қўлга киритилган жамики бойликлар шу хазиначи томонидан махсус дафтарга рўйхатга олинган ва уни авайлаб асраш шу амалдорларнинг вазифасига кирган. Бу бойликлар фақат Амир Темур томонидан вазирларга, лашкарбошиларга совға-салом тариқасида, сипоҳлар учун ойлик маош сифатида тақсимлаб берилган. Ибн Арабшоҳнинг ёзишича бу ишга хўжа Масъуд Самоний, мавлоно Умар ва Тожуддин Салмонийлар масъул бўлганлар.

Амир Темурнинг махсус котиби ҳам бўлган. Бу амалдор катта обрўга эга бўлиб, девони мунший-котиб ус-сир (шахсий котиб) ҳисобланган. Бу фахрли лавозимга Мавлоно Шамсиддин тайинланган бўлиб, у ўз даврининг қозиси-ю, замонасининг фозил кишиси бўлиб, арабий ва форсийда хат-хабарларни моҳирлик билан ёзган. Бунга ҳам тарихчи Ибн Арабшоҳ гувоҳлик беради.

Амир Темур амирлик мансабига катта аҳамият берган. Уларнинг жанговарлик фаолиятини муносиб тақдирлаган. Бу ҳақда унинг ўзи «Тузук»ларда шундай деб ёзади: «Амр қилдимки, қайси бир амир бирон мамлакатни фатх этса, ё ғаним лашкарини енгса, уни уч нарса билан мумтоз қилсинлар: (биринчиси) фахрли хитоб, туғ, ноғора бериб, уни баҳодир деб атасинлар. (Иккинчиси) уни давлат ва салтанат шериги билиб, кенгаш мажлисига киргизсинлар. (Учинчиси) унга чегара вилояти топширилсин ва ўша ерлик амирлар унга бўйсунсинлар... Агар амирлардан қайси бирови тўра (хон ўғли)ни енгса ёки бирон амирзодага шикаста етказса, ё бирон ўлка хонини мағлуб этса, уни юқоридаги йўсинда мукофотласинлар». Бунга мисол қилиб Дашти Қипчоқ хони Ўрусхонга қарши жангда жасорат кўрсатган амир Икки — Темурни мисол қилиб келтиради. Бу жасоратдан кейин Икки — Темур мукофотланиб туман, туғ, алам — (байроқ) ва ноғора билан тақдирланади, шундан кейин маслаҳатчи бўлиб хизмат қилади ва вазирлик лавозимига тайинланади.

Амир Темурнинг кадрлар сиёсатида мўғул аслзодалари, лашкар бошлиқлари алоҳида ўрин тутган. Бунга Тўхтамишхонни мисол қилиб келтириш мумкин. Маълумки Тўхтамишхон Манқишлоқ ҳокими Тўйхожа ўғлонининг ўғли эди. Оқ Ўрда хони Ўрусхон 1376 йили кучли мўғул хонлигини ташкил қилиш мақсадида қурултой чақиради. Қурултойда бир масала — Оқ Ўрда билан Олтин Ўрдани бирлаштириш ва шу йўл билан кучли давлат тузиш масаласи кўриб чиқилади. Тўйхожа ўғлон бу масалага қарши чиқади. Шундан кейин ғазабланган Ўрусхон Тўйхожа ўғлонни қатл қилади. Ўлдирилган ҳокимнинг Тўхтамиш исмли ўғли бор эди. Бу фожеадан кейин у Дашти Қипчоқни тарк этиб, Амир Темур ҳузурига паноҳ излаб келади. Амир Темур уни иззат-икром билан кутиб олади ва Ўтрор ҳамда Сарбон вилоятларини унга инъом қилади. У соҳибқирон ҳузурида яшаб ҳарбий маҳоратини оширади ва кўп ўтмай Ўрусхонга қарши жанг қилмоқчи эканлигини Амир Темурга баён қилади. Соҳибқирон уни қўллаб-қувватлаб ёнига аскар беради. Тўхтамишхон Ўрусхонга қарши икки бор уруш очади ва иккисида ҳам енгилади. Шундан кейин Амир Темурни ўзи жангга киришади ва Ўрусхонни енгиб, Дашти Қипчоқни эгаллайди ва Тўхтамишни ҳоким этиб тайинлайди. Орадан 8-9 йил ўтар ўтмас Тўхтамишхон Амир Темурга қарши қилич кўтаради. Бу бош кўтариш бир эмас, икки эмас, бир неча марта такрорланади. Ҳар сафар соҳибқирон зарбасига учраб енгилади ва кечирим сўраб, ўз қилмишига тавба қилади. Лекин шунда ҳам Амир Темур кўрнамак шогирдини кечиради ва уни Дашти Қипчоқ хонлигида қолдиради.

Амир Темур бўйсундирилган давлатларни муваффақиятли бошқариш лозимлигини яхши тушунар ва бошқаришга лойиқ, муносиб кишиларни шу давлатнинг обрўли кишилари орасидан танлашни биринчи вазифа деб ҳисоблар эди. Сабзавор шаҳрилик Саййид Муҳаммад ас-Сарбадол билан Амир Темур ўртасида бўлиб ўтган мулоқот диққатга сазовор. Учрашув пайтида Амир Темур бу Саййидга иззат-икром кўрсатади ва маслаҳат сўрайди: «қандай қилсам Хуросон ерларига эгалик қилишим мумкин?» Шунда у Хожа Алидан маслаҳат сўрашни тавсия қилади. Ҳақиқатан ҳам Хожа Али жасур, қўрқмас киши эди. Соҳибқирон бу шахсга катта-иззат икром кўрсатади ва унинг хизматларини, она юртидаги обрў-эътиборини ҳисобга олиб ўз юртида ҳоким қилиб қолдиради.

Тарихдан маълумки, Амир Темур билан турк султони Йилдирим Боязид ўртасида вужудга келган келишмовчилик урушга сабаб бўлади. Ўртада бўлиб ўтган шиддатли жангда турк султони енгилади. Лекин шундай бўлишига қарамай Амир Темур Йилдирим Боязид авлодларига нисбатан кек сақламайди.

Боязиднинг Исфандиёр исмли ўғли бўлиб, У Рум подшоларидан бири эди. Отаси енгилгач Исфандиёр совға-саломлар билан Амир Темур ҳузурига келади ва таслим бўлганлигини баён қилади. Бундан таъсирланган Темур Исфандиёр ҳурматини жойига қўйиб кутиб олади ва унга кўп яхшиликлар қилади.

Амир Темур даврида Самарқанд энг обод, кўркам ва гавжум, савдо-сотиқ ривожланган шаҳарлардан бирига айланди. Лекин шаҳарда тижорат қилиш учун шароит йўқ эди. Шунда Амир Темур шаҳар кўчаларидан бирини савдо расталарига айлантиришга қарор қилади. Бу масъулиятли вазифани икки вазири зиммасига юклайди. Қурилиш ишлари кечасию-кундузи давом этади. Натижада йигирма кун деганда шаҳарда кўркам савдо расталари қад кўтаради. Савдо расталари юқори дид, фаросат билан қурилган бўлиб, унда савдо қилувчилар ва харидорлар учун барча қулайликлар яратилган эди. Бу ҳақда испан сайёҳатчиси ва элчиси Руи Ганзалес де Клавихо мароқ билан ҳикоя қилади.

Яна шу элчининг гувоҳлик беришича ғоят оғир жиноят қилган амалдорлар намойишкорона, бутун Самарқанд аҳолиси кўз олдида дорга осилган. Маълум бўлишича Самарқанд ҳокими ва унинг гумашталари шаҳарда қассобларнинг ҳадларидан ошиб, соҳибқирон йўқ пайтида гўштнинг нархини ошириб юборишига йўл қўйиб беришади. Натижада халқнинг норозилиги кучайиб кетади. Бу ҳақдаги хабарлар Амир Темурга доимий равишда етиб турган. Соҳибқирон 7 йиллик ҳарбий юришдан қайтиб келиши биланоқ, катта байрам тантанасини ташкил қилади ва шаҳар аҳолиси ва амалдорлари кўз ўнгида жиноятчиларни жазолайди.

Шундай қилиб Амир Темурнинг давлат бошқаришида кадрлар сиёсатининг омилкор усуллари улкан ҳудудларни ўз ичига олган давлат ишларини бошқаришда буюк ҳукмдорга қўл келган. Унинг кадрлар сиёсатида саводли кишиларни танлаб давлат ишларига жалб қилиши, дастлаб улардан маслаҳатчи сифатида фойдаланиши, кейинчалик синовдан ўтказгач юқори лавозимларга тайинлаши диққатга сазовордир.

Амир Темур ўзининг кадрлар сиёсатида миллат, элат, қавм, уруғга тегишли кишиларни бирбиридан устун қўймаган, миллатчиликка, турли мазҳабга тегишли кишиларни бир-биридан ажратмаган.

Соҳибқирон бобомиз юритган сиёсатнинг афзал томонларини танлаш ва ундан омилкорлик билан фойдаланиш бугунги мустақил давлат пойдеворини қураётган Ўзбекистон учун ҳам қўл келиши мумкин.

Эркин АЗИМОВ.

ЎЗГАРИШЛАР КЎП

Иқтисодий тараққиёт ҳар бир соҳада янгилик яратишни, бурилиш ясашни талаб этмоқда. Шу сабабдан ҳозирги кунда қайси бир иш, ўқиш масканига қараманг, юксалиш рўй бераётганини кўрасиз.

Жиззах вилояти Зомин туманидаги «Электромеханика» заводида бўлаётган ўзгаришларни кўриб, кўз қувонади. Заводда қишлоқ хўжалиги техникаси учун зарур бўлган турли хил эҳтиёт қисмлар тайёрланмоқда. Биргина шу йилнинг тўрт ойи мобайнида бу ерда ўн турдан ортиқ эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқарилди. Тайёр маҳсулотларнинг бир қисми заводнинг фирма магазинлари орқали сотувга чиқарилмоқда.

Корхонада халқ истеъмоли молларини буюртма бўйича ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйилган. Шу асосда бу ерда буюртмачиларга электр истигичлар, хўжалик аравачалари, жами 15 хил маҳсулот тайёрлаб берилмоқда.

Ишга тадбиркорона ёндашиш ҳар бир жамоа, ҳар бир раҳбарнинг бугунги кунда энг муҳим вазифаси эканлигини давр исботламоқда.

СУРАТЛАРДА: завод ишчи-хизматчилари.

Б. ТЎРАЕВ сурати (ЎзА).

Йўлдош СУЛАЙМОН

ХАЁЛИМ ЁНИШИМНИ ЭТАР ОГОҲ

Оймисан ой

Юзи гўзал,
Кўзи гўзал,
Сузи гўзал —
Сарви қаддим,
Сигса ҳаддим:
Ҳузурингга
Отай одим!
Оймисан ой,
Оромга бой,
Қаердандир
Шунча чирой?!
Ноз-нозларинг,
Дил розларинг
Наъмасида,
Ҳаммасида
Ишқ яширин!
Бирин-бирин
Кўнглим сирин
Тортиб олди
Кўзинг қири!
Эй, бу нигоҳ
Тушса гоҳ-гоҳ
Уртар оҳ-оҳ,
Ёнишимни
Этар огоҳ!
Лолдир тилим,
Юрак-бағрим
Тилим-тилим,
Сен шунчалар
Сўлим-сўлим.
Қачон етар
Сенга қўлим?!
Тонгги гулим,
Жон булбулим,
Узоқми ё
Йўлим-йўлим?
Ул қалам қош
Изидан шош-
Етарми дош
Энди Йўлдош?!

ГЎЗАЛЛАР ГЎЗАЛИ

Минг битта буёқда
Минг битта ёғду —
Минг битта оҳанг бор,
Чеки йўқ баҳонг бор.
Лек сенга етолмай,
Роз изҳор этолмай-
Изингни излаймиз,
Гоҳ куйиб бўзлаймиз.
Оҳангларнинг расми
Бор экани, ростми-
Чизиб чизолмадим,
Сузиб сузолмадим —
Унинг уммонида.
Ошиқлар жонида
Жўш урган ҳам уша!
Менинг қайноқ гўшам —
Ҳали яқин булар,
Сенга чоқим булар
Меҳримга қонасан,
Бағримда ёнасан.
Айланасан ғозга,
Оқ-оппоқ қоғозга
Сирғалиб-сирғалиб
Мағруру ҳам ғолиб
Дилимдан тушасан,
Тилимдан тушасан —
Дуриму зарларим ,
Оҳиму зорларим —
О, менинг ғазалим,
Гўзаллар, ғузали!
Узингга етарман
Ушалади армон!

ЁШЛИК ХАЁЛИ

Гуруғлидай мард булиб,
Ишқ дилимда дард
булиб,
Хайр-хуш, деб ёр излаб,
Ҳам номусу ор излаб,
Миниб олиб Ғиркўкка,
Наъра тортиб ер-кўкка:
Боғ десалар боғ ошиб,
Тоғ десалар тоғ ошиб —
Учиб борсам елдан тез,
Ёрга яқин қолган кез —
Унинг кўшкин кўзласам,
Ер титраса, сўзласам!
Аммо йўқ-ку Ғиркўким,
Елкамдадир бор юким.
Бойчибор ҳам хаёлми,
Бу ҳаммага аёнми?
Ул Гўрўғли, ул Аваз
Эртакмиди ё ҳавас?!
Дилимда шундай ҳукм:
Бойчибору Ғиркўким
Шамол каби елишиб,
Кишнаб-кишнаб
келишиб —
Жиловини ушлатар,
Бир кун кўнглим
хушлатар!

БОЛАЛАРГА ҚУВОНЧ УЛАШАЙЛИК

Давлатобод туманидаги бўш вақтларда болалар тарбияси билан шуғулланувчи мактабдан ташқари марказ Наманган вилоятида анча машҳур. Бу ерда турли йўналишдаги 42 та тўгарак ишлаб турибди. Марказда анъанавий тикиш ва бичиш, тўқиш , авиамоделчилик каби тўгараклардан ташқари, «Табиат ва хаёлот», гиламдўзлик бўлимлари ҳам бор.

Марказ ўқитувчи ва тарбиячилари яна кўп ишлар қилиш мумкинлиги, бироқ маблағ етишмаслиги имкониятларни чеклаб қўяётганидан афсусланишмоқда. Масалан, илгари ўсмирлар ўртасида катта қизиқиш уйғотган суратга олиш бўлими маблағ йўқлиги туфайли ишламай қолган. Бадиий бўлим томонидан ташкил этилган тўгаракларда мусиқа асбоблари етишмайди. Шунга қарамай, тарбиячи ва тарбияланувчилар ўз фидокорликлари сабабли турли мусиқий кўрик-танловларда совринли ўринларни эгаллаб келишмоқда.

Маблағ етишмаслигидан беш йилдан буён кутубхонага янги китоблар олинмаяпти. Ҳозир унда икки мингдан ортиқроқ китоб бор, холос. «Бизни қуршаган олам» тўгараги ўқитувчилари ҳатто «Жонли бурчак» ташкил этишга ҳам имкон топишолмаяпти. Болалар учун ўйин автоматлари, компьютерлар, кино ва видеотехника ҳақида гапирмаса ҳам бўлади.

Бу марказдан ташқари, вилоятдаги бошқа тарбия масканлари ҳам ёрдам ва эътиборга муҳтож. Тижорат тизимидагилар, йирик саноат корхоналари жамоалари болаларимиз бўш вақтларини бекор ўтказмаслиги учун бироз эътибор бериб, ғамхўрлик кўрсатишса ёмон бўлмас эди.

Н. ХЎЖАЕВА,
ЎзА мухбири.

БОҒЧАДА САБОҚ

САМАРҚАНД — СУЙГАН ШАҲРИМ

Биз ўзаро гап билан овора эканимизда, бояги новча бўйли мутасадди раҳбар жиндек биздан олдинлаб қаршимизга ўтгач, бош бармоғини ҳавода пастга санчиб, «шу аёл» деган ишорани қилди. Раж соҳиб иккиланиб ўтирмай, ёши чамаси ўттиз-ўттиз бешлар атрофидаги истараси иссиқ жувоннинг олдига тўғри пешвоз чиқиб, жентельменларга хос енгиллик билан аёл ҳурматини бажо келтириш учун саломга кафтларини жуфтлади:

— Гуд морнинг, мадам.

— ...

Аёл лабларини титроқ босди, сўнг унинг бу ҳолати эгнидаги ҳатто нафас олса силкинадиган ажиб матоли кўйлагидан бутун вужудига тарқалганлиги сезилди. Одатда кимнингдир илтимоси орқали ташкил этиладиган бундай сунъий танишувларда енгдан елган шамолдек «салом», ёки нари борса «аҳволлар қалай» билан ўтиб кетадиган Раж соҳиб бу сафар негадир ҳа деганда жойидан жилавермади, ҳаттоки аллақачон бурни устига сирғалиб тушган кўзойнагини олиб чўнтагига солиб қўйганини ҳам билмади, чамамда. У аёлдаги ички ҳаяжоннинг нақадар ташқи қиёфасига мутаносиб акс этиб турганлигигами ё ўзидаги салобатни ўзгаларга шу қадар таъсир этиш кучига маҳлиё бўлибми, қандайдир лаҳзалар ичида, назаримда, узоқ ўйга толгандек кўринди: балки анчадан бери қийнаб келаётган бирор образнинг режиссёр нигоҳида ечими ёки унинг хаёлини янги бир асарнинг ибтидоси чулғадимикан? Эҳе, бу одамнинг тасаввур ва тафаккур доираси кино санъати оламининг қай кенгликларидан қай фазоларига қадар қамрай олишини ўзидан бўлак ким ҳам билсин. Саломга эса ҳамон аёлдан жавоб йўқ, у нимадир дейишга оғиз жуфтларди-ю, қани тил қурғур сўзга кела қолса. Раж соҳиб дарров шароитни тушуниб, ҳамдардлик сифатида юз-кўзи, қош-қовоқлари ҳаракати орқали, ёдингизда бўлса «айбдор Раж» кўринишида сўзсиз суҳбат учун нотаниш аёлга миннатдорчилик билдириб, кафтини афсуснок жуфтлаб олдинга интилди. Вокзал биносидан чиқиб машинага ўтирганимизда, у гўё ўз-ўзи билан галашаётгандек:

— Самарқанд наинки тарихий жиҳатдан, балки мен кўрган шаҳарлар ичида яшаш учун ҳам энг қулайига ўхшайди, — деб кетидан кулиб қўйди.

— Кечирасиз, сэр, Самарқандни қачон кўриб улгура қолдингиз ёки бедор ўтган туннинг тушини энди кўраяпсизми, ахир ҳали шаҳарнинг марказига ҳам етиб улгурганимиз йўқ-ку?

— Лекин унда аллақачон яшаяпман, эшитдингми, яшаяпман.

— Нималар деяпсиз ўзи, Раж соҳиб?

— Хотининг билан қандай яшайсизлар?

— Ёмон эмас, чидаса бўлади, аммо менинг оиламни Самарқандга нима дахли бор, шунисига ҳеч тушунолмай турибман, очиғи, ақлим етмай турибди.

— Етмайди ҳам, — Раж соҳиб гоҳ сўзларимизга тил билмаса-да қизиқсинаётган ҳайдовчига, гоҳ тил билганим учун ҳам қийналаётган менга кўз қирини ташлаб ўзи сирни очди, — кўрдингми, бу ернинг аёлларидаги нафосатнинг ўзига хос бир жиҳати бор экан, қойил, бояги жувон ўз ҳаяжонини сукут билан жиловлаб Раж Капурнинг ҳам тилини лол ва юзини лаъл қилди. Умуман, сенга айтсам, хотин киши тилининг қисқалиги ҳам бир гўзаллик, унга мафтун эркакнинг эса қулоғи тинч, кўнгли хотиржам. Агар ҳалиги аёлга ўхшаб хотин дегани сўз билан эмас, кўз билан суҳбатлашса, эркак зотига қайта туғилишнинг ҳам ҳожати йўқ, у шундоқ ҳам Самарқанддек узоқ умр кўраверади. Бироқ узоқ умр кўриш учун, менимча, қорин қайғусини ҳам унутмаслик керак, лаббай. Раж Капур самарқандликларнинг меҳмондўстлигини хўб кўрган, билади, аммо тошкентликлар Самарқандга келганда улар ҳиммат бобида не каромат кўрсатишларини ҳали гувоҳи бўлганимча йўқ, биродар.

Мен Раж соҳибнинг нимага шама қилаётганига жавобан, олдиндан номи нонуштаю аслида инглизча «ленч», яъни ресторанга ярим тушликка кетаётганимизни билганим учун тантилик қилмоқчи бўлдим:

— Жаноб, ундай бўлса ресторанга марҳамат.

Меҳмон ясама мамнуният билан хўжа кўрсинга хушомад қилди:

— Тантилигингизга тасанно, таржимон соҳиб, бу жиҳатдан ҳимматингиз бизнинг ҳинд бойларидан қолишмас экан.

— Сэр, маълумотингиз учун Ҳиндистонда ҳамма бойлар ҳам ўз меҳмонларини ресторанга таклиф этишавермайди, кўрганмиз, агар фақат зўрлари демасангиз...

Ҳали фикрим тугамаёқ Раж соҳиб сўзимни бўлди эмас, бемуболаға кесиб, яна бир бўлагини ўзимга улоқтириб ҳам улгурди:

— Маълумотингиз учун, сэр бечора ҳиндистонлик бойлар бизга ўхшаб меҳмонларини ресторанга давлат ҳисобидан таклиф қилишмайди-да, ҳа, фақат илтимос, сизда давлат халқники эканлигини исботлаб овора бўлиб юрмасинлар, агар кўнгилларида шу мавзуда «изм» нуқтаи назаридан ташвиқот юритиш нияти бўлса, ўзингизни койитманг, яхшиси, биз таслим, бойвачча.

Раж соҳиб ўзи шунақа одам эди, аввал таслим бўлиб, кейин истаган ерда қўлоёғингни ипсиз боғлаб кетаверарди...

Нажмиддин НИЗОМИДДИНОВ.

(Боши ўтган сонда. Давоми бор)

Шахсий фикр

АДАШГАНЛАР

Бировнинг арқони билан чуқурга тушма.
(Халқ мақоли).

Биламан, сиз яхши мутахассиссиз. Ўз соҳангизда эл-юртга бинойидек нафингиз тегиб турибди. Лекин кейинги пайтларда ўй-хаёлингизни нималар банд этаётганини айтайми? Масалан бундай: «Узимни савдога урсаммикан? Ахир барака савдода дейишади». Савдода фойданинг борлиги рост. Йўқ, ҳозирги касбингиз этагини тутиб элдан ортиб кетмаган бўлсангиз-да, кам бўлганингиз ҳам йўқ-ку! Тушунаман мана шундай қарама-қарши фикрлар гирдобида бир неча кундан (эхтимол ой-ю, йилдан) бери тўлғоқдасиз. Борига шукур қилгингиз келмаётир, кўпроқ топишга эса... Ўзингизга қолса-ку, суйган, эътиқод қўйган ва худо салоҳият берган касб-ҳунарингизни ташламоқчи эмассиз, лекин айрим одамлар... Ҳа, айнан ўшалар киноя билан касбга бўлган эътиқод оловингизни сўндиряпти. Масалан бундай.

Хотинингиз: «Шу ойликка юрасизми, шилқиллаб, ўртоқларингизни қўя турай, ҳатто бозорчи хотинлар ҳам сиздан кўп топяпти» деб то ярим тунгача қулоғингизни қоматга келтирганида:

Собиқ касбдошингиз: «Юрган эканман, ойликни учма-уч қилиб, ўша ишни елкамнинг чуқури кўрсин-эй» деб сурбетларча туз еган тузлуғига тупурганида юрагингиз «жиз» этмаганмиди? Ҳозир миянгизни тинимсиз эговлаётган пул топиш ва яна пул топиш фикри ўшанда туғилмаганмиди? Биламан, чўнтагингизда ариза турибди, ишдан бўшаш ҳақида, ўзингизни савдога урмоқчисиз. Олдин обдон ўйлаб кўрингчи, сиздан савдогар чиқармикан?

Бугун сақич сотиб ўтирган, папирос пуллаётган «ҳаваскор»ларнинг ҳам, деҳқоннинг мошини бозорнинг у четидан арзон-гаров олиб, бу четида қимматига пуллаётган «бизнесмен»ларнинг ҳам, меҳнаткаш халқимиз пешона тери эвазига етиштирилган маҳсулотларни шахсий бойлик орттириш учун четга чиқариб сотишга уринаётган имонини ютган кимсаларнинг ҳам кўпчилиги бир пайтлар яхшигина касбнинг этагини тутган ҳалол пок инсонлар эди. Фақат тадбиркорлик ва ишбилармонлик салоҳиятининг етишмаслиги уларни сохта тадбиркорларга айлантирди. Элим деб, юртим деб ёниб яшаётган, маҳсулот етиштириб сотаётган, мактаб,боғча қураётган, йўл солаётган жондан азиз Ўзбекистонимизнинг минглаб чинакам тадбиркорлари олдида улар худди сув бетида қалқиб юрган кўпикка ўхшайдилар. Улар тўғри йўлидан адашган кимсалардир, уларнинг борар манзили ҳам номаълум. бундайлар фақат ўзим, деб яшайдилар. Бундайларнинг барчаси фақат бир арқонга осилиб олишган. Қанақа арқон дерсиз? Бировнинг арқонига!

Халқимизда бировнинг арқони билан чуқурга тушма, деган ҳикматли бир гап бор. Ўзининг мустақил тараққиёт йўлидан бораётган шиддаткор замонамиз тўлқинида ўзини гоҳ у ёққа, гоҳ бу ёққа ураётган, имон-эътиқодидан кечиб бўлсада, виждонни диёнатни биздан мудом ҳалолликни талаб этувчи мезонларини бузиб бўлсада пул топишга жону-жаҳони билан берилган айрим замондошларимни кўрганимда (улар қаторига сиз ҳам қўшилиб қолмасангиз деб қўрқаман) улуғ халқимизнинг бу ҳикматли сўзи бот-бот ёдимга келаверади. Бу тоифадаги кимсаларнинг барчаси бир арқонга ёпишади — биримни икки, ўнимни юз, юзимни минг, мингимни туманга айлантираман деб ўйлашади.

Шунда ҳолингиз не кечишини бир тасаввур қилиб кўринг-га! Муаллим бўлсангиз болалар шодлигини, қурувчи бўлсангиз янги бинолар салобатини, табиб бўлсангиз беморлар табассумини, доғ тушмаган оппоқ халатингизни, санъаткор бўлсангиз шикаста овозда нола қилгувчи созингизни ва ниҳоят ижодкор бўлсангиз ҳеч нарсага алмашмагудек серилҳом онларингизни қумсайсиз.

Ана шундай адашиб юрганлардан бири — бизнинг Ёрқинов домламиз бўладилар. Илгарилари папкасини кўтариб мактабга кетардилар. Энди қўлтиғига қоп қистириб бозорга йўл оладилар. Бозор дарвозаси олдида туриб, мева-чева,сабзавот олиб келаётган деҳқонларнинг билагидан ушлаб кўтарасига савдо қилади. Деҳқонни ҳоли-жонига қўймай кўндиради. (Кўнмай ҳам кўрсинчи!) Кейин бозорнинг ё у четида, ё шаҳарнинг аллақайси бозорчасида савдони бошлаб юборади. Ёнида ўқувчи ўғли, баъзан хотини. Ҳилола опамиз ҳам «кеп қолинг» билан бозорни бошига кўтарадилар. Пештахтадан, ҳар бало топилади (фақат инсофу диёнатни, эътиқодни бу ердан излаб овора бўлманг). Баъзан Ёрқинов домламизнинг қистови билан болалари катта қопчиқни орқалаб идорама-идора савдо қилишади. Сўрғичдан тортиб ҳалигиларгача... Ҳориб уйга қайтганларида домламиз пулларнинг йиригини йирикка, майдасини майдага саралаётган бўладилар. Ҳилола опамиз ҳам топган-тутганларини ўртага ташлайдилар. Домламиз илжаядилар: «Офарин, аяжониси. Буни савдо деса бўлади». Бу пайтда домламизнинг ўқилмай, чанг босган китоблари, ёзилмаган конспекталари, бир четини сичқон кемирган дипломи доллаётган бўлади.

Уста Маражаб ота кексайганида ўғлидан куйди. Унинг арзига қулоқ тутсангиз, тепа сочингиз тикка бўлади. Якка-ю ягона ўғли — техникумни битириб, қишлоқда монтёр бўлиб ишлаётган Ҳамиджон ишини ташлаб, «бизнес»га ўтибди. Бизнески— тўкилиб турган уйнинг кўча томонидан туйнук очиб, алланима балоларни сотиб, ўтирибди.

— Сақич сотмай ҳар бало бўлгур, ҳеч бўлмаса ҳукумат берган ўн олти сотих ерга буғдой экиб қўйгин, баҳорда нон бўлади-я, ноинсоф!

Йўқ, экмади. Сақичфуруш ноинсофнинг меҳнатга бўйни ёр бермади. Ахийри умри бекор ўтаётган ерга чолнинг раҳми келиб, қўлидан келадиган одамга топширди. Инсоф билан донидан бизгаям капсан берар, деб ўйлади.

Ҳовлисидаги мол-қўйини боқиб, халққа қатиқ-сут етказиб бермаган, давлатимизнинг беқиёс ғамхўрлиги туфайли берилган томорқага буғдой экиб, дон олиб, ёзда деҳқончилик қилиб бозорни маҳсулот билан тўлдиришга ярамаган бундай ношуду-нотавондан тадбиркор чиқадими, ахир?

Юртимизда амалга оширилаётган катта ўзгаришлар соясида қолиб кетган,мустақиллигимизни мустаҳкамлаш, халқимиз фаровонлигини юксалтириш учун бошланган қудратли ҳаракатда ўз жойини, ўрнини тополмаётган, ўзга кўчаларда адашиб юрган бундай ёшларни ким йўлга солади? Ҳолва деган билан оғиз чучимаганидек, одам тадбиркор бўламан дегани билан бир айланиб тадбиркор бўлиб қолмайди-ку! Ана шундай калта ўйлаётганлар пировардида «ҳеч ким»га айланиб қолмаяптиларми? «Ҳеч ким»га айланиш жиноятга элтувчи йўлнинг ибтидоси эмасми, ахир?

Мана ҳатто сиз ҳам тадбиркорликни ўз соҳангиздан қидириш ўрнига ўзингизга нотаниш бўлган соҳа — олди-сотдига урмоқчи бўлиб турибсиз. Қайси соҳада ишлайсиз билмадим,аммо ўз ишингизнинг ҳақиқий жонкуярига, тадбиркорига ва ишбилармонига айланишингизга нима тўсқинлик қиляпти? Енгил-елпи пул топиш орзусида ўйламай босмоқчи бўлган қадамингиз билан шундоқ ҳам шаклланиб улгурмаган боқимандалик ва тайёрга айёрликка асосланган «бизнес»чилар тўдасини яна бир ношуд-нотавон «ишбилармон» билан тўлдиришингизни биласизми?

Баъзан автобусда, кўча-куйда, бозор-ўчарда «болаларимиз тарбиясиз, безбет бўлиб кетяпти, на каттага ҳурматни, на кичикка иззатни билади», қабилидаги гаплар тез-тез қулоққа чалиниб туради. Аммо бунинг сабабини ҳеч қайсимиз ўзимиздан изламаймиз.

Бундайин адашиб юрган, ўз жиғилдонинигина ўйлайдиган кимсалар шоли ичидаги курмакка ўхшайди. Адолатнинг қудратли қўли уларни битта-битталаб юлиб ташлаётир. Қолган-қутганларини эса одамларнинг ўзлари ғалвир сувдан кўтарилганда гуруч ичидан елпиб ташлайдилар. Лекин ўшангача шолининг сувини ичиб, озиғидан баҳраманд бўлиб «Мен гуручман» дея, даъво қилаётгани кишининг энсасини қотиради.

Ушбу мулоҳазаларимга сўнгги нуқтани қўяётганимда келажаги порлоқ юртимнинг яна бир хайрли тонгги отаётган эди. Мусаффо тонгда пок ният қилмоқ, хайрлидир, дейдилар. Ҳадемай, бирингиз ишга, бирингиз ўқишга ва яна бирингиз... бозорга йўл оласиз. Ниятим йўлингизни тўғри топинг! Ҳар гўшада адашиб юрманг. Ана шунда кунингиз баракотли, ҳаётингиз тотли ўтади. Зеро донишмандлар айтадиларки, умрни мудом адашмоқ билан ўтказадиган, ҳаётини тўғри изга солиб олишга интилмаган одам — дарё бўйида ўтириб сувнинг тугашини кутаётган тентакка ўхшайди.

Абдужалил БОБОЖОНОВ,
Фарғона вилояти «Фарғона хақиқати» газетаси бош муҳаррирининг ўринбосари.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАНАЁТГАНДА

ҲАМШИРАЛАР БАҲС БОЙЛАШДИ

Наманган шаҳар ҳокимлиги ҳамда Ўзбекистон ХДП шаҳар кенгашининг саъй-ҳаракати билан ўтказилган «Ҳамшира-96» кўрик-танловининг сўнгги босқичи ҳам қадриятларимизга, миллийликка ва соҳибқирон ҳаётига эътибор туфайли таассуротларга бой, қизиқарли, мазмунли бўлди.

Наманган шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимига қарашли 25 та муассасанинг ҳамшира қизлари орасидан ғолиб чиққан — Роҳила Қодирова, Шоира Мамажонова, Мунира Парпибоева, Лолахон Абдухалилова ва Турсуной Иномовалар ўзаро беллашдилар. Зукко ва билимдон ҳамширалар томонидан ижро этилган саҳна кўринишлари, шеър, куй-рақс томошабинлар олқишига сазовор бўлди.

Кўрик-танловда Наманган шаҳар болалар тиш даволаш шифохонасининг ҳамшираси Лолахон Абдухалилова биринчи, 2-туғриқхона ҳамшираси Турсуной Иномова эса иккинчи ўринни эгаллаб, ҳомийларнинг қимматбаҳо совғалари билан тақдирландилар. Биринчи ўринни эгаллаган ҳамшира қизга Халқаро «Осий» саёҳат фирмасининг «Наманган-Самарқанд-Бухоро» бўйлаб бепул йўлланмаси топширилди.

Одилжон ИНОМОВ.

Келгуси сонда

●Қондошдан қуда тутманг

●«Саида зор ўтдиму...»

РЕСПУБЛИКА, ВИЛОЯТ, ТУМАН ГАЗЕТАЛАРИ МУАССИСЛАРИ, ТАҲРИРИЯТЛАРИ DИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон матбуотини қўллаб-қувватловчи жамғарма бошқаруви республика, вилоят, туман ҳамда кўп нусхали газеталар учун газета қоғози сотади.

Қоғознинг нархи: 1 тоннаси 60 минг сўм.

Йилнинг III-IY чорагида келтириладиган навбатдаги туркум учун жамғарма билан шартнома тузган ташкилотлар имтиёзли нархларда қоғоз олиш ҳуқуқига эга буладилар.

Манзилимиз: Тошкент, Навоий кўчаси, 30 уй
тел. 443786, 443787

ЎЗБЕКИСТОН МАТБУОТИНИ ҚЎЛЛАБ ҚУВВАТЛОВЧИ ЖАМҒАРМА БОШҚАРУВИ.

Муассис:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ
Ҳомий:
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «МАТБУОТ ТАРҚАТИШ УЮШМАСИ» АССОЦИАЦИЯСИ

Бош муҳаррир
Абдуқодир НИЁЗОВ

ТАҲРИРИЯТ:
Қабулхона — 36-56-58;
хатлар бўлими — 36-54-65; тижорат бўлими — 33-79-69, 36-58-48; ижодкор ёшлар 36-57-52; котибият — 36-55-96.

МАНЗИЛИМИЗ:
700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32—уй
Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Реклама ва эълонлар учун тел.: 33-95-97, 33-79-69

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси

Буюртма Г. —— 0250
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41

Ҳажми —— 2 табоқ. Тираж — 9839.
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.

Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2
Босишга топшириш вақти ——21.00

1 2 3 4 5 6